Jaargang 111. Vrijdag, 17 December 1852. No. 101.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD voor de Stad en Provincie Groningen.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

Voorts wordt bij deze Courant aan de geabonneerden ...onden: *Bijblad* no. 29, inhoudende: *Kort Verslag van Handelingen der Staten-Generaal*, waaronder redevoeringen van de heeren *Blaupot ten Cate, Zijlker* en *Reinders*.

AANBESTEDING.

Op MAANDAG den 27sten December 1852, des voormiddags te 11 ... zal, onder nadere goedkeuring, door CURATOREN der HOOGESCHOOL te GRONINGEN, in het bijzijn van den HOOFDINGENIEUR van den WATERSTAAT in de Provincie Groningen, aan het Lokaal van die Hoogeschool worden aanbesteed:

Het doen van de noodige Herstellingen en het Onderhouden van de Akademische Gebouwen, met de leverantie van alle daartoe benoodigde Materialen, van den 1sten Januarij tot ultimo December 1853.

De Aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod. Het Bestek der bovengemelde Aanbesteding zal, boven en ... aan het lokaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken en aan dat van het Provinciaal Bestuur der provincie Groningen, ter lezing liggen: te *'s Gravenhage* in de voorn. Logementen; te *Groningen* in den Doelen, bij de ...ins VAN DER LAAN, EEKHOFF, wedw. DE JONGE en ... BONTEKOE, allen aan de Groote Markt; voorts in het ... wwe Paard; bij VISSER in de Zon, bij de kasteleins ... RASKER op den hoek van het Ameland, BRUINS in de ...ngerij, buiten de Apoort; te *Grijpskerk* in het Gemeentehuis; te *Winsum* bij de wedw. H. A. WIERSUM, te *Appingedam* bij den kastelein EVERS, te *Delfzijl* bij de wedw. WEITS ... kastelein HAZENHOEK, te *Winschoten* bij den Kastelein H. WISSEMAN; te *Nieuwe Schans* bij den kastelein SMIT en te ...horn bij de erven OSSENTJUK.

...llende den achtsten dag vóór de besteding de noodige aan...ing in loco worden gedaan, beginnende des morgens te negen ..., in den Hortus Medicus, en voorts nadere informatiën te ...men zijn bij de de heeren Hoofdingenieur en Ingenieur te Groningen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
THORBECKE.

VERPACHTING.

Op MAANDAG den 20sten December 1852, des middags te twaalf ... zal, onder nadere goedkeuring, door den STAATSRAAD, COMMISSARIS DES KONINGS in de Provincie *Groningen*, bij deszelfs afwezigheid, door een der LEDEN van GEDEPUTEERDE STATEN, in het bijzijn van den HOOFD-INGENIEUR van den Waterstaat in het 1ste Distrikt, in het Provincie te *Groningen*, worden overgegaan tot de openbare Verpachting van:

Het Grasgewas van den nieuw aangelegden dijk langs de zijding van het Reitdiep tegenover *Donghorn*, en een gedeelte ...land aldaar, gelegen onder de gemeente *Groningen*, voor den ... van zes jaren, aanvangende den 1sten Januarij 1853 en eindigende den 31sten December 1858.

Idem, van een gedeelte afgesneden dijk langs de zuidzijde het Reitdiep tegenover *Donghorn*, gelegen onder de gemeente *Groningen*, voor den tijd als voren.

De voorschreven Verpachting zal geschieden bij *enkele inschrijving* ... *jaarlijksche som*, volgens art. 15 der Voorwaarden van ...pachting.

De Voorwaarden, waarnaar deze Verpachting zal plaats hebben, ... ter lezing liggen in het Provinciehuis en bij den Hoofdingenieur van den Waterstaat te *Groningen*, zullende vóór de ...chting de vereischte inlichtingen bij den Hoofd-Ingenieur ... te bekomen zijn.

GRONINGEN, 13 December 1852.

De Staatsraad, Commissaris des Konings voornd.:
Bij deszelfs afwezen,
Het Lid der Gedeputeerde Staten:
J. HOMAN.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* brengen ter kennis van Gadingmakenden, dat, ... nadere bekendmaking, wordt **uitgesteld** de tegen ... 18den dezer aangekondigde **VERHURING** van de ... VERLATEN te **Pekela** en het VERLAAT op **Zuit.**

GRONINGEN, 13 December 1852.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

NOTIFICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* brengen onder deze aan de belanghebbenden, ... **WEKELIJKSCHE VEEMARKT** aan de ... en OOSTZIJDE van het NIEUWE KERKHOF ... volge de Publicatie van den 6den Augustus l.l., zal ... OPENGESTELD op *den eersten Dingsdag in Januarij 1853*, en dat het aangevoerde VEE daarop kan worden ...gesteld *zonder betaling van* eenig MARKT- of ...STAGELD.

GRONINGEN, 9 December 1852.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

...INGIFTE VOOR DE WEEKMARKT.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* verwittigen diegenen, die voor de EERSTE ... in het jaar **1853** op de **WEEKMARKT** ... eene **PLAATS** verlangen voor eene HOUTEN of ... KRAAM, eene OVERDEKTE of ONOVERDEKTE TAFEL of STAL, of op den OPEN GROND, ..., overeenkomstig art. 391 van het Reglement van ... verpligt zijn, vóór den laatsten MAANDAG in ... December van dit jaar, zich daartoe ter SECRETARIE der Gemeente aan te geven.

... in het Raadhuis te *Groningen*, den 6den December 1852.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

NOTIFICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der Gemeente ... herinneren de Ingezetenen, dat bij de Wet van ... Maart 1828 (*Staatsblad* no. 8), tijdelijke ...ELLING van **GRONDBELASTING** ... **VERHOOGING** van **GRONDBELAS**... ...end wordt voor **nieuw gestichte**, **ge**... **vernieuwde** en **vergroote** of **uit**... **gebouwen**; dat, ingevolge de Wet van ... April 1843, de belanghebbenden, die op het ... vrijstelling aanspraak maken, verpligt zijn, ... ngen, vernieuwingen, aan- of bijbouwingen, ... van de Wet vallende, aangifte te doen *bin*... ... nadat de perceelen in gebruik gesteld ... geheel of ten deele worden betrokken, ... *de aanspraak op vrijstelling is vervallen;* ... aangifte moet geschieden aan het BU... ...TERS van deze Gemeente, waar de Modellen van die aangifte verkrijgbaar zijn.

Gedaan in het Raadhuis te *Groningen*, den 29sten November 1852.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

De KAMER van KOOPHANDEL en FABRIJKEN te *Groningen* vestigt, naar aanleiding eener aan haar medegedeelde missive van het NEDERLANDSCH GEZANTSCHAP te *KONSTANTINOPEL* d.d. 28sten October j.l., de aandacht der belanghebbenden op de waarschijnlijkheid, die bestaat, om aan den **HANDEL** met de **LEVANT** uitbreiding te geven; wordende op de bij die missive gevoegde LIJST van ARTIKELEN, die door den **Nederlandschen handel** in de **Levant** zouden kunnen geplaatst worden, onder anderen de volgende vermeld:

AMMUNITIE,	...IS,
BOTER,	...DWIT,
GAREN,	MANUFAKTUREN,
GEDISTILLEERD,	STIJFSEL,
GRANEN,	SIROOP,
HUIDEN,	TEER,
KAARSEN,	TOUWWERK.

Als middel om die uitbreiding des Handels te bevorderen, wordt opgegeven de oprigting van een **DEPOT** van **MONSTERS** te **KONSTANTINOPEL**, over de daarstelling waarvan nadere inlichtingen bij den Secretaris der Kamer voornoemd door de belanghebbenden kunnen worden ingewonnen.

GRONINGEN, 14 December 1852.

De Kamer voornoemd.
Uit haren naam,
C. M. NAP, *Voorz.*
B. TELLEGEN, *Secret.*

RAADSVERGADERING.

Zaturdag den 18den December 1852, des voormiddags te 11 uur.

NIEUWSTIJDINGEN.

NEDERLANDSCH OOST-INDIE.

BATAVIA, 27 October.

Ter vergemakkelijking en bespoediging der geregtelijke instructie, in de zaak tegen *W. M. Gibson* en *C. M. Graham*, heeft het gouvernement een stoomschip ter beschikking van de justitie gesteld, ten einde de getuigen, in het Palembangsche woonachtig, naar Batavia over te voeren en van hier derwaarts terug te brengen.

— In de binnenlanden van Palembang, waar de moerbeziënboom weelderig in het wild groeit, legt zich de bevolking vrij algemeen toe op de zijdeteelt. Door den tegenwoordigen adsistent-resident *van den Bossche* is thans te Batoe Radja-Ogan eene aanplanting gedaan van moerbeziënboomen, welke vrij weelderig zijn opgekomen, zoodat van eenige uit de Langkayap derwaarts overgebragte zijdewormen, welke in 1851 zijn voortgeteeld, in het begin van dit jaar eene hoeveelheid van 1¼ kattie ruwe zijde is verkregen. Een kistje ... gunstig beoordeeld.

— Ter hoofdplaats Palembang en in de nabij gelegen distrikten mogt men zich over eene gewenschte rust verheugen. De cholera, na eerst ter hoofdplaats gewoed te hebben, verspreidde zich meer en meer in de binnenlanden.

AMERIKA.

Het geschil met de Spaansche overheden op Cuba over het belemmeren der gemeenschap met dat eiland duurt nog voort. Intusschen is, op last van het gouvernement der Ver.-Staten, het bevel over de post-stoomboot *Crescent-city* aan kapitein *Devonport* ontnomen, en bepaald, dat voortaan geen officier der landsmarine op dien bodem geplaatst mag zijn, en dat geene brieven, enz. met de genoemde boot verzonden mogen worden, zoo lang de hofmeester *Smith* aan boord zou wezen. Wijders hebben de assurantie-maatschappijen geweigerd voortaan de *Crescent-city* te verzekeren. Door deze maatregelen zullen echter waarschijnlijk nog geenszins alle moeijelijkheden uit den weg geruimd zijn; immers men meldt, dat, in plaats van de *Crescent-city*, die in de haven gehaald is om eene herstelling te ondergaan, de *Cheroqee* den 27sten de reis naar Havanna heeft aangenomen, en dat de genoemde hofmeester *Smith* (wien men op Cuba niet wil toelaten, omdat men hem daar beschuldigt van met de opstandelingen of kwalijkgezinden in verstandhouding te staan) zich weder aan boord bevond. Men voegt echter hierbij, dat de regering der Ver.-Staten verklaard had, dat zij geenszins verantwoordelijk gehouden kon worden voor de moeijelijkheden, die nu nog verder konden plaats hebben.

ITALIE.

Een voorval in het huis van den hertog *Cesarini* heeft den Paus zeer getroffen. Voor eenige jaren heeft deze hertog een' zijner stalknechten doodgeschoten, van welken moord hij door de toegeefelijkheid des Pausen is vrijgesproken; alleen heeft hij toen eene aanzienlijke geldboete en eenige dotatiën aan vrome gestichten moeten betalen. Thans heeft de hertog zonder eenige beweegreden, alleen uit genoegen (zoo zegt het berigt), zijn' kok uit het dakvenster doodgeschoten. De hertog heeft zich in eene geestelijke schuilplaats begeven, alwaar hij voor de vervolging van het wereldlijk geregt gevrijwaard is.

— Onder de gewone nieuwsberigten van het *officiële* dagblad van Savoye leest men het volgende berigt uit Turyn van den 6den dezer: „De dood van den abt *Gioberti*, den *constitutionelen* staatsman, wiens uitvaart de hoofdstad van Piëmont dezer dagen zoo plegtig heeft gevierd, schijnt eene verdeeling der geestelijkheid hier te lande in twee partijen ten gevolge te zullen hebben. Allerwege in Piëmont zijn geestelijken, die lijkdiensten ter eere van den gestorven wijsgeer vieren. Intusschen heeft de bisschop *van Cassale* thans aan alle hem ondergeschikte geestelijken verboden, gebeden voor den overledene te doen, en het is te vreezen dat de aartsbisschop van Turyn aan nagenoeg honderd priesters, die te Turyn de begrafenis van het lijk van *Gioberti* hebben bijgewoond, deswege de bevoegdheid om de kerkplegtigheden te bedienen, zal ontnemen."

De aartsbisschop heeft ook den priester *Baricco*, die het voorstel gedaan heeft om het lijk van den abt *Gioberti* naar Italië te vervoeren, *à divinis* in den ban gedaan. „Denzelfden dag," — zegt *la Gazzetta del Popolo*, — „heeft de koning de ridderorde van *SS. Maurice en Lazare* aan den priester *Baricco* gezonden!"

SPANJE.

Er is den 8sten dezer te Madrid een dekreet der Koningin verschenen, waarbij alle voorloopige kiezersvereenigingen ten strengste worden verboden, tenzij vooraf magtiging daartoe is verleend.

Eene rondgezondene ministeriële circulaire geeft de koopers van nationale goederen de verzekering, dat zij in het bezit dier goederen zullen worden gehandhaafd.

Een koninklijk dekreet geeft magtiging tot de herstelling der congregatie van San-Felipe.

Nog heeft de regering alle openlijke beoordeeling van de voorgestelde wijzigingen der constitutie in de dagbladen verboden, op grond, dat de volksmenigte door zoodanige beoordeeling op het dwaalspoor kan worden gebragt, en welligt het onderzoek dier wijzigingen niet met de vereischte onpartijdigheid zou plaats hebben.

— Op het voorbeeld van de leden van den senaat en der afgevaardigden, welke zich onder het voorzitterschap van den hertog van *Valencia* (*Narvaez*) hebben vereenigd, hebben de bankiers en commissionairs in effekten, onder het voorzitterschap van den heer *de las Rivas*, den Spaanschen *Rotschild*, eene vergadering gehouden, waarin besloten werd, dat zij zich aan de zijde der vrijzinnige oppositie zullen scharen. Dit besluit heeft ter beurze eene daling van 2 pCt. veroorzaakt. Men zegt thans, dat *Bravo Murillo* den moed niet zal hebben om den coup-d'état, waarvoor hij, wanneer het er op aankomt, zou terug deinzen, te doen plaats hebben en ook niet dien invloed zal bezitten, om de hervorming langs een' vreedzamen weg te bewerkstelligen.

Volgens berigten van *Madrid*, van den 10den, heeft dien dag de generaal *Narvaez*, ingevolge aanzegging van regeringswege, de hoofdstad verlaten en is naar Frankrijk vertrokken.

Ter beurze van dien dag zijn de fondsen ¼pCt. gerezen.

DUITSCHLAND.

In de zitting der Bondsvergadering van den 9den dezer is beraadslaagd over de door den Franschen gezant, markies *de Talleney* gedane mededeeling van de aanvaarding der keizerlijke waardigheid door *Lodewijk Napoleon*, en is besloten, den nieuwen staat van zaken in Frankrijk te erkennen, zoodra de onderscheidene Duitsche staten van hunne goedkeuring daaromtrent zullen hebben doen blijken.

In dezelfde zitting heeft de Pruissische gezant, baron *von Prokesch Osten*, tijdelijk president der vergadering, voorgesteld, dat binnen acht dagen een besluit mogt worden genomen over alle voorstellen, waaromtrent in de zittingen van den 5den en den 12den Augustus besloten was, nadere instructiën in te wachten. Onder deze voorstellen behoort o. a. dat betreffende de drukpersvrijheid, betrekkelijk vergrooting der Bondscontingenten, en dat tot likwidatie der sedert 1848 door enkele regeringen ten behoeve van Bondszaken gemaakte onkosten. Het voorstel werd aangenomen.

— Volgens de laatste telling, beloopt het aantal kerkelijke Dissidenten in de Duitsche Bondstaten ruim een millioen.

— Men schrijft uit Frankfort, dat de handwerkslieden uit Nassau van hunne regering bevel hebben ontvangen, om zonder verwijl Zwitserland te verlaten. Het schijnt alzoo, dat ten deze door al de Duitsche regeringen in het geheim een gemeenschappelijk besluit is genomen.

— Men verwacht Z. M. den Keizer van Oostenrijk in deze week aan het Pruissische hof. (?)

... Frankrijk door middel van Hamburgsche handelshuizen in Pruissen laat uitvoeren. De een zegt, dat dit geschiedt omdat men den voorraad in Frankrijk voor de behoefte te gering acht, — de ander zegt, dat men de vestingen approvianteert.

— Eenigen tijd geleden bespeurde men in het keurvorstelijk museum te Kassel, dat een aantal gouden munten ontvreemd waren. Men had aanvankelijk vermoeden op een' pedel, toen men er achter kwam, dat niet deze, maar de opziger zelf, dr. *Appel*, de dader was. De aangifte van een' goudsmid en van een' handelaar, dat die opziger hun in stukken gezlagen en gesmolten goud, munten, ter waarde van 4000 thl. verkocht had, heeft het eerst aanleiding gegeven, om hem in verdenking te brengen. Daarbij kwam de aangifte van een' droogist, dat de opziger van het museum, voor eenigen tijd, smeltkroezen bij hem had gekocht. Hij is daarop in hechtenis genomen, en moet reeds tot bekentenis gekomen zijn; ook heeft hij de plaats aangewezen, waar een groot gedeelte der gestolen medailles en een klomp gouds, wegende 30 pond, verborgen waren en thans ook gevonden zijn.

— Uit Stutgard worden de volgende bijzonderheden medegedeeld betreffende den prins *Napoleon Bonaparte*, vermoedelijken opvolger van keizer *Napoleon III.* Zoon eener Wurtembergsche prinses en neef des konings, werd hij te Stutgard opgevoed en heeft vervolgens een' geruimen tijd in het Wurtembergsche leger gediend. Hij staat daar algemeen bekend als een man van uitgebreide kennis, van groote begaafdheden en energie, maar is daarbij van een levendig en onrustig karakter. In zijne gelaatstrekken bemerkt men, even als in zijn karakter, eene treffende gelijkenis met die van *Napoleon I.*

— Den 8sten dezer is de Koninklijk Pruissische opperhofprediker dr. *F. Ehrenberg* in den ouderdom van 76 jaren te Berlijn overleden. Men kent hem ook elders uit zijne godsdienstige en zedekundige schriften.

— Bij de jongste examens te Munchen, tot toelating aan de universiteit, werden van 104 kandidaten in de regten 30 afgewezen en werd aan de 74 anderen slechts toegestaan, om na de universiteit gedurende één jaar bezocht te hebben, zich andermaal voor het examen aan te bieden. Bij de geneeskundige faculteit was daarentegen de uitslag veel gunstiger.

— Te Weenen werden dezer dagen de gezamenlijke redacteurs der meest gelezene dagbladen bij den hofraad *Lensinshy*, die van wege de politie het oppertoezigt over de drukpers houdt, ontboden en hun aanbevolen, ten aanzien van de kwestie van het huwelijk van Keizer *Napoleon* met de prinses *Wasa* met de grootste omzigtigheid te werk te gaan.

— De Oostenrijksche regering heeft gelast, dat wanneer belangrijke ongelukken plaats hebben op de spoortreinen, toebehoorende aan den Staat, *de trein, na het ongeluk moet gedaguerréotypeerd worden*, ieder keer, wanneer zulks mogelijk zal zijn, ten einde met de oorzaken van het ongeluk naauwkeurig bekend te worden. Ook in Pruissen is die maatregel genomen en bewijst aldaar groote diensten aan het onderzoek.

— In den laatsten tijd zijn verscheidene koeriers door Weenen naar Konstantinopel vertrokken, met protesten tegen het verbod aan de Europesche stoomschepen, om den Bosporus binnen te loopen. Ook van wege Oostenrijk is zulk een protest afgezonden.

— Veel opziens baart een herderlijke brief van de Boheemsche bisschoppen aan hunne geestelijken, voorschriften behelzende aangaande de kleeding der geestelijken. Wat men vroeger te vergeefs beproefd heeft in te voeren, en zelfs in 1850 als onkanoniek verklaard werd, heeft de kardinaal

prins *Schwarzenberg* thans uitdrukkelijk veroorloofd, te weten het dragen van den pantalon, in plaats van de tot dusverre kanonieke laarzen of schoenen.

— De Koning van Zweden neemt in beterschap toe; er worden geene bulletins meer uitgegeven.

— Kanongebulder, den 6den te Koppenhage in de rigting van Elseneur gehoord, brengt men in verband met de bevalling van de kroonprinses van Zweden, die men op dien tijd verwachtte.

— Te Neufchatel heeft den 5den dezer zekere koffijhuishouder *Flané*, wiens zoon als schrijver in dienst staat bij *Napoleon III*, den inval gehad, om zijn koffijhuis te verlichten en met een transparant, met het opschrift: *Acht millioen stemmen voor Napoleon III*, te versieren. In één oogenblik schoolde eene groote menigte volks voor het koffijhuis zamen en vernielde het transparant en de verlichte vensters door een hagelbui van steenen. *Flané* wil de zaak geregtelijk vervolgen.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 12 December.

Aan de door den heer *d'Israeli* aangeboden begrooting kunnen de volgende cijfers worden ontleend:

Het gezamenlijk inkomen der lagere geestelijkheid van de Engelsche staatskerk bedraagt slechts 5,400,000 £.

De bisschoppen, dekens en andere hoogwaardigheidsbekleeders der kerk genieten de voordeelen van een aantal lucratieve posten, zoodat zij met hetgeen zij van staatswege ontvangen, een ontzettend groot inkomen hebben. De bisschop van Londen geniet een rijks-inkomen, volgens de begrooting, van 9000 £. Het heet, dat deze som het derde is van de renten van de wijk Paddington, die vroeger slechts 27,000 £ opbragten. Doch thans leveren die renten ongeveer 200,000 £ op, zoodat de prelaat daarvan minstens 66,000 £ (ƒ 792,000) geniet, ofschoon voor zijne bezoldiging 9000 £ op het budget zijn uitgetrokken.

De *Morning Advertiser* berigt, dat bij de Anglikaansche geestelijkheid op het gloeijend terrein der cijfers een vinnigen oorlog zal aandoen.

— Lord *John Russell* heeft den 10den dezer in een genootschap van handwerkslieden in de fabrijkstad Leeds eene redevoering gehouden; de beroemde staatsman heeft een' geruimen tijd de aandacht zijner hoorders geboeid door eene leerzame en hier en da.r treffende rede over de middelen tot en de behoefte aan geestbeschaving, ook voor degenen die van dagelijkschen handenarbeid leven. Vervolgens ontving hij eene deputatie van den gemeenteraad der stad, die hem hare hulde bragt, als sedert veertig jaren onvermoeid werkzaam zijnde voor alle maatschappelijke en politieke verbeteringen. Hij antwoordde hoofdzakelijk dat niets zoo revolutionair was als hardnekkige vasthouding aan het bestaande, en dat de goede geest van het Engelsche volk veroorloofde, in het verbeteren der instellingen, bij het behoud der grondslagen, verder te gaan dan bij eenig ander volk raadzaam zoude zijn.

— Onze dagbladen treden weder meer dan sedert eenigen tijd in beschouwingen over de Fransche aangelegenheden, en wel bepaaldelijk tot waarschuwing, van de meeste waakzaamheid te betoonen en tot door geene ijdele woorden te laten wegslepen. De *Times* ziet altoos weinig vastheid in de nieuw gevestigde orde van zaken, en wat opmerkelijk is, de tolk van lord *Palmerston*, die vroeger zekere vergelijking voor de gebeurtenissen te Parijs vond, schaart zich thans aan de zijde van de *Times*, en meent, dat niet zoo zeer Engeland, dan wel België en de Middellandsche zeestaten in het vervolg gevaar kunnen loopen; vooral spoort dat blad aan, op Gibraltar en Maltha het oog te houden; het hoopt, dat de bewindvoerders en het volk hier te lande wel doordrongen mogen zijn van de groote pligten, welke de tijdsomstandigheden hun kunnen opleggen. Het wil zich niet te zeer verdiepen in de overweging van de beste punten en wijze van verdediging, noch uitweiden over het meer of min geschikte om vestingen te bemannen, van zeil- of stoomschepen gebruik te maken, doch het meent, dat de eerste waarborg van zekerheid is een krachtige volksgeest, krachtig door zijne bereidwilligheid om tijd, have en eigen persoon op te offeren, als het de algemeene belangen des lands mogt gelden.

— De Groothertog van Toscane heeft, volgens de *Literary Gazette*, eene commissie benoemd, aan welke de last is opgedragen, om een nationaal woordenboek zamen te stellen, „waarin al de nieuwe woorden, die zich door dagelijksch gebruik in de taal gevestigd hebben, zullen behooren te worden opgenomen en geijkt." Wij hopen, dat zijne geleerde lasthebbers eenige termen niet over het hoofd zullen zien, op *verdraagzaamheid*, *gewetensvrijheid* en andere zaken betrekkelijk, welke de vervolging der *Madiai's* te Florence heeft in omloop gebragt.

Van den 14den. De discussie over het budget is in den vorigen nacht bij de Kamer der Gemeenten niet afgeloopen, zijnde de verdere beraadslaging tot heden verdaagd; men verwacht de beslissing in den loop van den avond. De heer *Cobden* heeft zich tegen de voorstellen van den kanselier der schatkamer sterk aangekant.

(*Zie het vervolg der Nieuwstijdingen enz., in 't Bijvoegsel.*)

ZEETIJDINGEN.

GRONINGEN, 16 December. Gisteren is van hier vertrokken het nieuwgebouwde schoonerschip *Arendina*, groot 95 roggelasten, kapit. E. J. DIK, van Pekela, gedestineerd met haver naar Londen.

Binnengekomen te Amsterdam den 11 Dec., kapit. *Forma jr.* Jantje, van Leer; den 13den *Schaap* Bernhard en Elise, van Hull; den 14den *Schuur* Alida Elisabeth, van Liverpool. — Te Texel den 12 Dec., *Fokkema* Drie Gebroeders en *Visser* Eensgezindheid, beide van Londen. — In het Vlie den 10 Dec., *Teensma* Reintje, van Stettin. — Te Helvoet den 12 Dec., *Schaap* Courier, van Smirna. — Te Brielle den 12 Dec., *Jonker* Johanna Christina, van Rouaan. — Te Batavia den 10 Oct., *Mulder* Wilhelmina Arnolda, van Amsterdam, is den 16den dito naar Tagal verzeild; den 15den *van Wijk* Maria, van Amsterdam. — Te Singapore den 26 Oct., *de Boer* Clara Henriette, van Amsterdam; *Pott* Vertrouwen, van Newport. — Te Callao den 2 Oct., *de Groot* Catharina, van Islay. — Te Genua den 7 Dec., *Bieze* Vriendschap, van Amsterdam. — Te Livorno den 2 Dec., *Engelsman* Dina Marchina, van Genua. — Te Baijonne den 27 Nov., *Hazewinkel* Roelfina Kuiper, van Amsterdam, met schade aan zeilen, tuigagie en verstopte pompen. — Te Bordeaux den 9 Dec., *Boiten* Fossina Siers, van Dantzig. — Te Nantes den 10 Dec., *Tolner* Courier, van Rotterdam. — Te Torbaij den 9 Dec., *Kuper* Johannes, van Riga naar Cadix. — Te Plijmouth den 8 Dec., *Muller* Antje Brons, van Wijburg naar Bordeaux. — Te Cardiff den 10 Dec., *Mulder* Jonge Hendrik, van Bristol. — Te Kingstown den 10 Dec., *Voorzee* Geertruida, van Glasgow naar Rotterdam. — Te North Shields den 7 Dec., *van der Borg* Geertje Elisabeth, van Londen. — Te Hartlepool den 8 Dec., *Zeven* Elsina Jantina, van Londen. — Te Hamburg den 11 Dec., *Schuur* Jacoba Gesina, van Bremen. — Te Brunshausen den 12 Dec., *Post* Gesina, van Burnt Island; den 13den *Kramer* Agatha Jacomina, van Bremen.

Binnengekomen te Amsterdam den 14 Dec., kapit. *de Jonge* Ettiena, van Dantzig; *de Vries* Hoop op Welvaart, van Bremen. — Te Texel den 14 Dec., *Mugge* Martha, van Londen. — In het Vlie den 12 Dec., *Bekkering* Ulrika, van Goole, als bijlegger, ligt in de haven van Terschelling. — Te Suriname den 29 Oct., *van der Laan* Jacoba Alida, van Amsterdam. — Te Donau den 20 Nov., *Koning* Susanna Elisabeth, van .... — Te Triest den 10 Dec., *Wirtjes* Clasina Adriana, van Rotterdam. — Te Ramsgate den 11 Dec., *Smit* Margaretha Gezina, van Sunderland naar Lissabon; *de Jonge* Margaretha, van Hamburg naar La Rochelle. — Te North Shields den 11 Dec., *Brouwer* Antina, van Grimsbij.

In lading te Londen den 13 Dec., kapit. *Gialts* Helena, naar Konstantinopel, ens.

Vertrokken van Amsterdam den 11 Dec., kapit. *Prins* Heike Prins, naar Londen; den 12den *Pik* Lucas Wichger, *Mellema* Jacoba Antonie en 13den *de Groot* Klasina Arendina, alle 3 naar Newcastle; *de Haan* Aleida Aleida, naar Alexandrette; *Lieffijn* Goede Verwachting, naar Londen. — Van Texel den 11 Dec., *Bergman* Caroline Margaretha, naar Koppenhage. — Van Helvoet den 13 Dec., *Zeeven* Zwaluw, naar Nantes. — Van Vlissingen den 10 Dec., *Scholtens* Maria, naar Hamburg. — Van Batavia den 21 Oct., *Smit* Graaf van Limburg Stirum, naar Amsterdam. — Van Soerabaija den 25 Sept., *Hofker* Hendrika Bartina, naar Amsterdam, is den 1 Oct. Straat Sunda gepasseerd. — Van Suriname den 3 Nov., *de Boer* Henrica, naar Amsterdam. — Van Livorno den 26 Nov., *Potjer* Titia en den 27sten *Bakker* Neptunus, beide naar Liverpool. — Van Genua den 5 Dec., *de Boer* Fenna, naar Londen. — Van Bordeaux den 9 Dec., *Smaal* Juno, naar Amsterdam. — Van Rouaan den 10 Dec., *Biezo* Harmina, naar Vannes. — Van North Shields den 10 Dec., *Hazewinkel* Geertruida, naar Lissabon. — Van Stockton den 10 Dec., *Kroon* Wilhelmina, naar Hamburg.

Vertrokken van Amsterdam den 15 Dec., kapit. *Hazewinkel* Roelf Giezen, op avontuur. — Uit het Vlie den 11 Dec., *Lenger* Tobina, naar Sunderland; *de Jonge* Jantina, naar Stettin. — Van Aberdour den 6 Dec., *Pekelder* Jacobus Johannes, naar Hamburg.

ZOUTKAMP, 15 Dec. Zeilklaar 14 Nov., kapit. *Schut* Coert Cornelis, naar Liverpool; *Heins* Vrouwina Magrieta, naar Londen.

Kapit. *Schaap*, van Smirna in Helvoet binnen, rapporteert den 16 November, op 38° 39′ N. Breedte en 2° 26′ W. Lengte, gepraaid te hebben de schooner Edzard, kapit. *Huisman*, van Alexandria naar Amsterdam.

— Aan kapit. *R. H. Veling*, voerende het schip Harmanna, van North Shields naar Cadix, te Plymouth binnen, is door arbiters 150 £ toegekend voor verleende hulp aan het Belgische schip Maria Amelie, kapit. *Lams*, van Hartlepool naar Sincapore.

TONNINGEN, 11 Dec. Het schip Jonge Hendrik, kapit. *Wever*, is bij het binnenzeilen op de linnenplaat in de Eider gestrand. De equipage wordt hier met de eerste vloed verwacht.

DOVER, 12 Dec. Het schip de Jonge Walrave, kapt. *Gnodde*, van New-Castle naar Trapani, is alhier met schade binnengekomen, zijnde op de hoogte van Dover aangezeild.

CORUNHA, 3 Dec. Het schip Hylke Tromp, kapt. *Mooi*, van Amsterdam naar Gibraltar en Genua, is te Barquero, zijnde 15 mijlen ten O. van Kaap Ortogal, zwaar lek en met schade binnengeloopen, moet lossen om te repareren.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN, welke de Sond gepasseerd zijn.

9 Dec. Besseling, Elsina, v. Libau n. Delftshaven, m. rogge.
Kolk, Jonge Boll, v. Koningsb. n. Leith, m. tarwe.
Brouwer, Harmina Nepperus, v. Koningsb. n. Grangemouth, m. tarwe.
11 —— v. Laten, Annegina, v. Wolgast n. Grangemouth, m. tarwe.

De Wind den 9 Dec. Z., Z.W., W.Z.W.; den 10den N.W., W.N.W., Z.W.; den 11den Z.Z.W., Z., W.Z.W.; den 12den 's morgens Z.W.

SCHEEPSVRACHTEN.

KONINGSBERGEN, 8 Dec. Oostkust van Engeland 4 sh. 9 d., het Kanaal 5 sh. 3 d., de Westkust. 5 sh. 9 d. per qr. tarwe.

DANTZIG, 8 Dec. Londen 3 sh. 10 d. per barrel vleesch, 24 sh. 3 d. en Grimsbij 23 sh. per load sleepers.

BURGERLIJKE STAND.

Van af den 10den tot en met den 16den December 1852 zijn te *Groningen* geboren 10 zoons en 11 dochters; gehuwd 7 paren; overleden 9 ouden en 5 jongen.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ.

GRONINGEN, 14 *December*.

TARWE.		Zw. Zand	66 ℔ ƒ 5,80	Bl. Voer	38 ℔ ƒ 2,35
Oude	70 ℔ ƒ 8,00	Veen	66 » » 5,60	»	40 » » 2,55
N. Oml.	68 » » 7,50	»	68 » » 5,95	Zw. Voer	38 » » 2,30
»	70 » » 8,00	N. GERST.		»	40 » » 2,50
»	72 » » 8,50	Winter	54 ℔ ƒ 4,55	O. »	42 » » 2,65
» Old.	68 » » 7,25	»	56 » » 4,85	BOONEN.	
» »	70 » » 7,75	»	58 » » 5,15	Paardeb. ƒ 5,50,65	
» »	72 » » 8,25	»	» »	ZADEN, ENZ.	
» »	» »	»	» »	Gr.Gortp.m. ƒ 7,75,8,25	
ROGGE.		Knobbe	60 » » 4,95	Par. 100 N. ℔ ƒ 11 — ƒ 14	
O. Inl.	64 ℔ ƒ 5,65	»	62 » » 5,25	Old. Kools. ƒ 9,50	
» »	66 » » 6,05	N. HAVER.			ƒ 10,30
» »	68 » » 6,45	Dikke	38 ℔ ƒ 2,45	Oml. dito ƒ 9,50 ƒ 10,40	
N. »	68 » » 6,65	»	41 » » 2,65	Oostfr. d. ƒ 10.25,50	
» »	» »	»	44 » » 2,90	G. Mosterdz ƒ 6 tot ƒ 8,50	
N. BOEKWEIT.		»	46 » » 3,00	Raapol. p. v. ƒ 30,75	
Gr. Zd.	64 ℔ ƒ 5,75	»	48 » » 3,15	Prijs der boter	
» »	66 » » 6,05	»	50 » » 3,30	1e soort ½ ton hooiboter	
» »	68 » » 6,35	»	» »		ƒ 14.50
		Bl. Voer	36 » » 2,20	2e » ½ ton grasboter	
					ƒ 21 a ƒ 28

Oude Tarwe hooger gehouden, doch weinig gevraagd; Nieuwe dito wederom merkelijk hooger verkocht. — Rogge bij gerijven 10 a 15 hooger verkocht, bij partijen niet te plaatsen. — Boekweit in een doen. — Gerst flaauw en niet dan lager te verkoopen. — Dikke Haver iets hooger verkocht; Voersoorten niet driftiger. — Boonen in een doen. — Gort weinig in omgegaan. — Koolzaad met trage koopers.

ROTTERDAM, 13 *December*. Tarwe: N. Zeeuws., Vlaams. en Overm. ging heden bij ruimen aanvoer 30 a 40 cents hooger, ook ter verzending, langzaam van de hand; de beste van ƒ 9,80 tot ƒ 10,10; gewone en goede van ƒ 8,40 tot ƒ 9,10; mindere van ƒ 7 tot ƒ 8,20; Jar. dito 30 cents hooger; goede en puike ƒ 10,60 a ƒ 11,30; mindere ƒ 10 a ƒ 10,50; Poolsche hooger verkocht bij gerijven; 155, 158 ℔ O. Witb. ƒ 350; Roode soorten mede tot verhoogde prijzen, met redelijken handel; 162 ℔ O. Hoogl. Kleefs. ƒ 335; 163, 165 ℔ N. dito ƒ 325, ƒ 335; 160, 162 ℔ dito Bov. Rijn ƒ 310, ƒ 315, ƒ 320; 163 ℔ Jar. dito ƒ 327; 160, 161 ℔ o. Kleefs. ƒ 315, 320; 163, 164 ℔ Petersb. Cubanca ƒ 300; 158 ℔ N. Meurs. ƒ 300, ƒ 306; 158 ℔ dito Rijn ƒ 300; 156, 159, 160 ℔ dito Bovenl. ƒ 285, ƒ 300, ƒ 305; 158 ℔ dito Rijn in Entr. ƒ 290 — Rogge: Overm., Zeeuws. en Vlaams. als voren ƒ 6,50 a ƒ 7,50; andere soorten hooger verkocht: 150 ℔ Taganrog ƒ 215, ƒ 220; 147, 148, 150 ℔ Odessa ƒ 200, ƒ 205, ƒ 210; 146 ℔ n. Fransche ƒ 215; 144 ℔ Pomm. ƒ 195; 141 ℔ N. Riga ƒ 190; 141, 143 ℔ dito Arch. ƒ 192, ƒ 195, ƒ 200; 143 ℔ Cours. ƒ 210; 141 ℔ Libau te Schiedam ƒ 204, ƒ 206. — Gerst: Zeeuwsche, Vlaamsche en Overmaasche Winter ƒ 4,90 a ƒ 5,25; dito Zomer ƒ 4,80 a ƒ 5,10; voorts 124 ℔ N. Old. Winter ƒ 151, en te Schiedam: 132, 133 ℔ Hooge Rijn ƒ 176, ƒ 177; 130 ℔ Cours. ƒ 193. — Haver: Zeeuws. en Inl. Korte ƒ 2,70 a ƒ 4,20; dito Lange ƒ 2,20 a ƒ 3,40. — Boekweit op 140 ℔: N. Noordbrab. ƒ 193, ƒ 195, ƒ 196, ƒ 200; dito grove Fransche ƒ 184, ƒ 185; O. Fransche ƒ 167, ƒ 168. — Erwten: Zeeuws. Groene ƒ 8 a ƒ 9; Groote dito ƒ 9 a ƒ 10,50; dito Witte ƒ 7,50 a ƒ 8,50; Gelders. Graauwe ƒ 11 a ƒ 14. — Boonen: Zeeuws. en Walch. Witte ƒ 8 a ƒ 11; dito Bruine ƒ 7,50 a ƒ 12; dito Paardenboonen, 10 cents hooger, ƒ 5,80 a ƒ 6. — Koolzaad: zonder omgang.

AMSTERDAM, 13 *December*. De marktprijzen van Boter waren heden als volgt: Vriesche ƒ 42 à ƒ 44, Kuijnder ƒ 40 à ƒ 42, Kamper ƒ 40 à ƒ 42, Deventer ƒ 30 à ƒ 36, Zwolsche ƒ 34 à ƒ 38.

AMSTERDAM, 15 *Dec*. In Tarwe niets omgegaan. — Van Rogge verkocht; 124 ℔ Holst. ƒ 210; 116 ℔ o. gedr. ƒ 187. — Gerst in een doen; 103 ℔ N. vriesche Winter ƒ 169.

Koolzaad flaauw; op 9 vat in Dec. 56½ p. vl. — Lijnzaad zonder handel. — Raapolie dadelijk en op levering weder flaauwer; op 6/w. ƒ 33,25; vlieg. ƒ 32,25; Mei 1853 ƒ 33; Sept. en Oct. ƒ 33,75. — Lijnolie iets lager afgegeven; op 6/w. ƒ 28,75; vlieg. ƒ 27,75. — Hennepolie op 6/w. ƒ 38,50; vlieg. ƒ 37,50.

LONDEN, 10 *December*. De prijzen van Boter waren heden: Vriesche 104 sh., Holl. 80 a 86 sh.; Kamper 94 sh.

LONDEN, 13 *Dec*. Van Inl. Tarwe was wederom weinig aangevoerd en het aanwezige werd 2 a 3 sh. avans op de notering van l.l. Maandag gemakkelijk verkocht. Vreemde werd op gelijke verhooging gehouden; de omzet was vrij aanzienlijk. Gerst was ten gevolge van ruimen aanvoer 1 sh. lager. Haver even als verleden Vrijdag, hetgeen nogtans 6 p. a 1 sh. duurder is dan den vorigen Maandag. Boonen en Erwten waren tot vorige koersen goed gevraagd.

De veemarkt vertoonde heden, in weerwil van den ruimen toevoer, veel vastheid, geldende puik ossenvleesch 4 sh. a 4 sh. 2 p. per 8 pond.

PRIJSCOURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 15 *December*.

NEDERL., Werk. Schuld 2½ pCt. 65⅞, 66, 65 15/16; Dito Dito 3 pCt. 78⅝, 78¾, 78⅝; Dito Dito 4 pCt. 97⅞, 98 1/16, 98; O. I. Leening 4 pCt. 97¾, 97⅞; Amortisatie-Syndicaat 3½ pCt. 95¾; Aand. Rijn-Spoorweg 4½ pCt. 101½. — BELGIE, bij *Rothschild* 2½ pCt. 53⅞. — FRANKRIJK, Oblig. 3 pCt. 76¾. — SPANJE, Onb. Stukk. 1 pCt. 23⅛, 23 9/16, 23 9/16; Dito 3 pCt. 48¾, 49; Dito Binnenl. à 6/m. 3 pCt. 42⅛, 42¾, 42 11/16; Coup. Bewijzen 3 7/16, 3½; Amort. Schuld 5¾, 5⅝, 5⅞. — PORTUGAL, te Londen 5 pCt. 42¼, 42¾, 42½; Dito Dito 4 pCt. 38 13/16, 39⅛, 39.

RUSLAND, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 109½; Dito Dito 1828 en 1829 5 pCt. 107¼, 107⅜; Certific. bij Dito 1831 en 1833 5 pCt. 97; Dito 4½ pCt. 101; Dito bij *Hope* 4 pCt. 91⅞, 92¼, 92¼; Dito bij *Stieglitz en Co.* 4 pCt. 91½, 91⅛, 91⅛. POLEN, Certific. 4 pCt. 86½, 86⅞, 86⅞. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 78 9/16, 79⅛; Dito Nieuwe 2½ pCt. 41 3/16, 41¼; Dito Nieuwe 5 pCt. 92¾, 93 ... Metall. La. B. 5 pCt. 92½, ¾, ⅝; Weener Bank bij ... Co. 4 pCt. 69 13/16, ⅞; Louis. bij *Hope* 5 pCt. 100½ ... 5 pCt. 100; Mexic. 24⅛, ¼, 3/16; Gren. 2¼ pCt. ⅞; Dito Uitg. 12⅝, 13/16; Ecuador 4⅛; 2½ pCt. Metall. 40 15/16, 41; Dito 1852 40⅝; Dito 5 pCt. 78⅜, ¾; 4½ ... Braz. 96⅞.

De rijzing in Holl. fondsen heeft heden, ten gevolge van ... voortgezette inkoopen, verdere vorderingen gemaakt. In Inte... len en 4 pCts. was voornamelijk de handel zeer levendig. — ... vreemde effekten waren Spaansche 1 pCts. en binnenl. 3 pC... aanvankelijk wederom tot verlaagde prijzen aangeboden, doch he... ben zich later, ten gevolge van veelvuldige inkoopen, nog ... ½ pCt. boven de slotkoersen van gisteren hersteld. — Naar B... en Oostenr. was, bij geanimeerde affaire, tot verhoogde prij... wederom veel vraag. — Ook Portug. waren bij levendigen o... meer gewild.

Gren. Onbep. St. 2¼ pCt. 22, 1/16; Mexic. Onb. St. 22 15/16, 23; Fr. Uitg. 10.

Koers van het Geld: Beleening 2½, Prolong. 2¼, Disconto 3...
Laatste Prijzen te 5 uur. Integr. 2½ pCt. 65 15/16 a 66; Spaa... 1 pCt. 23 9/16; Binnenl. 3 pCt. 42 11/16 a ¾; Metall. 5 pCt. 79⅛ ... 2½ pCt. 41¼.

ADVERTENTIEN.

*** De COMMISSIE van GENEESKUNDIG ON... ZOEK en TOEVOORZIGT in deze PROVINCIE ... bij deze bekend, dat het **APOTHEKERS-EXA...** op ZATURDAG den 18den dezer, **niet** om tw... maar om **NEGEN UUR** zal plaats hebben.

GRONINGEN, 16 December 1852.

De Commissie voornoe...
en uit haren Naam,
C. U. J. HUBER,
Secretaris.

*** GEWONE VERGADERING van de **LED...** Akademie ***MINERVA***, op DINGSDAG den ... December 1852, des avonds te half zeven, in het ... CERTHUIS in de Poelestraat. — KEUZE van een ... des BESTUURS.

Namens het Bestuur der Akad...
Minerva te Groningen:
W. GOCKINGA, *Secretar...*

*** BESTUURDERS van het Departement *GR... GEN* der MAATSCHAPPIJ: *Tot Nut van 't A...* berigten bij deze, dat het sedert eenige jaren ... **tweeden Kersdag** gehouden **GODSDIE... MUZIJKFEEST**, ten voordeele der *Com... bevordering van het Schoolgaan van minvermogende... ren*, dit jaar **niet** op dien dag zal kunnen pl... ben, maar waarschijnlijk op den **TWEEDEN PA... DAG** van het volgende jaar gehouden zal worde...

Namens Bestuurders voorno...
R. J. SCHIERBEEK,
Secretaris.

*** Het **KERKBESTUUR** der NEDERLAN... ISRAËLIETISCHE BIJKERK te *STADS-KANA...* digt mits deze uit diegenen, welke bekwaam zijn om ... Gemeente te bedienen den post van **VOORZAN... BEESTENSNIJDER** en **ONDERWIJ...** het HEBREEUWSCH en NEDERDUITSCH. ... van goed gedrag en gedane Examina's zullen moe... den overgelegd. Aanmelding liefst in Persoon of ... *ven, franko*, aan het Kerkbestuur bovengenoemd.

STADS KANAAL, 9 December 1852.

Het Kerkbestuur voornoemd:
PH. A. VAN DER ZIJL, *Kerkmeester-Opzi...*
J. K. L. DE JONGE, *Kerkmeester-Penning...*
L. A. TOF, *Adsistent.*

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Getrouwd:

G. T. COERS, van *Arn...*
met
A. H. ONNES.

GRONINGEN, 13 December 1852.

*** Heden beviel vrij voorspoedig van eene w... pen DOCHTER Vrouwe I. J. C. VAN DAM VAN ... hartelijk geliefde Echtgenoot van

S. P. KROS,
Med. Doct. te *Zwolle.*

GRONINGEN, 10 December 1852.

Eenige kennisgeving.

*** Bevallen van eenen *ZOON* M. C. WRE... geb. WARREN.

GRONINGEN, 14 December 1852.

*** Heden overleed ons jongste Dochtertje ... DINA, in den jeugdigen leeftijd van 10 maanden ...

GRONINGEN, 11 December 1852.

B. L. SCHUITEMA...

*** Heden overleed, in den jeugdigen le... slechts twee jaren, ons geliefd jongste Dochte... RIETTA FERDINANDA.

GRONINGEN, 11 December 1852.

***Mr.* J. L. TRIP.**
M. J. TRIP—BUSMA...

Eenige kennisgeving.

*** GRONINGEN, 11 December 1852. Hede... mijn Echtgenoot JOANNES MATHEUS JO... KOETS, in den ouderdom van bijna 42 jaren, ... tende zes Kinderen, te jong om hun verlies na... te betreuren.

A. C. E. KLOOSTERH...
Weduwe J. M. J. KOET...

*** Heden overleed, in den ouderdom van ... mijne geliefde Echtgenoot JANTJE TER SPILL... echtvereeniging van ruim 25 jaren, mij nal... Kinderen en een' Behuwdzoon.

GRONINGEN, 12 December 1852.

H. J. SCHUTT...

*** Heden overleed onze geliefde Moeder e... moeder MARIA LOUISE ELIZABETH SCHUWE... wijlen JOHANN MARTIN BILLROTH, in den ou... ruim 73 jaren.

GRONINGEN, 13 December 1852.

F. M. BILLROT...
Uit aller naam.

Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed onze geliefde Moeder ... PIETERS HUIZINGA, laatst Wedw. van L. L. W... Landbouwersche op *Lutkesaaxum*, onder *Baflo*, in ... derdom van ruim 79 jaren.

BAFLO, 14 December 1852.

P. L. WIERSU...

Mede namens mijne Broeders en Zusters.

*** Heden overleed ons jongste Zoontje ... WICHERS, ruim achttien maanden oud.

Den Huize *BIJMA*, te FAAN, 14 December 1852. — **R. A. QUI...**, **C. J. QUI...**

Eenige en algemeene kennisgeving.

---

en Roomsch-Katholijke kerk, voorgesteld in Vragen en Antwoorden, door D. TH. F. G. SCO, Predikant te Berlijn. Voorafgegaan door eene KORTE SCHETS van de GESCHIEDENIS der CHRISTELIJKE KERK, door E. STILLER, Predikant te Hamburg. Bewerkt ten dienste van Catechisatiën en Huisgezinnen in Nederland, à 15 Cts., bij de 25 à 11 Cts.

*** Door J. B. WOLTERS en de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, te Groningen, is uitgegeven: TWEEDE, HERZIENE EN VERMEERDERDE DRUK VAN DE

NEDERLANDSCHE WETBOEKEN

nevens de Grondwet (van 1848) en eenige andere Wetten, Besluiten en Reglementen, met opgave der Schrijvers, welke over deze gehandeld hebben, en met aanduiding van de tot ieder artikel betrekkelijke Nederlandsche en Fransche Wetsbepalingen, voorzien van een ALPHABETISCH REGISTER, uitgegeven onder toezigt van

Mr. A. OUDEMAN.

In dezen nieuwen druk is de Litteratuur aangevuld en onderscheidene Wetten, Besluiten en Reglementen van geen belang opgenomen, welke in den eersten druk voorkomen, zoodat deze 1020 bladzijden beslaat. De prijs is evenwel niet verhoogd, zijnde f 4—90 in Zakformaat en f 6—20 voor Kantoorgebruik, gebonden in netten band.

*** H. A. M. ROELANTS, te Schiedam, heeft op heden verzonden:

NEDERLANDSCHE Volks-Almanak, voor 1853.

ONDER REDACTIE VAN

H. J. SCHIMMEL.

Met vier keurige Steendrukplaten.

Dit Jaarboekje bevat bijdragen in Proza of Poëzij van: ... S. J. VAN DEN BERGH, H. TH. BOELEN, Mej. M. BOESEKEN, A. VAN DER HOOP, JRSZ., JACOB, A. MOLSTER, E. J. POTGIETER, H. J. SCHIMMEL, Dr. H. A. SELS, DARIE WETAN, W. J. VAN ZEGGELEN en JOH. C. ZIMMERMAN.

De prijs is, ingenaaid f -.90, en in keurig linnen band, verguld op snede f 1.50.

*** Door S. E. VAN NOOTEN, te Schoonhoven, is op heden uitgegeven en verkrijgbaar gesteld, de

ALMANAK VOOR HOLLANDSCHE BLIJGEESTIGEN

voor 1853, zevende jaargang der Nieuwe Serie. Met platen. Prijs 60 Centen.

Aanzienlijke Prijsvermindering

der vorige jaargangen, als:

Van 1836—1846, 11 jaarg., in plaats van f 6,60, voor f 2,75.
Van 1847—1852, 6 jaarg. (Nieuwe Serie), in plaats van f 3,60, voor f 1,80.
Enkele jaargangen, ter kompletering, in plaats van 60 Cents, voor 40 Cents.

*** Gebr. MULLER, te 's Hertogenbosch, geven uit: Het BEELD van

DIRK RAFELSZ. KAMPHUIJSEN,

in de lijst van zijn' tijd, de dagen der Dortsche Synode.

Door CHONIA.

Twee deelen, met Vignetten. Prijs f 6.50.

EENE STAR IN DEN NACHT.

Schetsen uit het laatst der XVde eeuw; door ELISE, Schrijfster van „Hermine." Eerste deel, met Vignet. Prijs f 3.45.

Het tweede en laatste Deel volgt zeer spoedig.

*** Alle Boekh. en Postdir. nemen bestellingen aan op den Jaargang 1853 van:

De Fakkel,

PROTESTANTSCH VOLKSBLAD.

Verschijnt iederen Vrijdag. Prijs fr. p. p. f 6 's jaars. Dit Volksblad, dat zich de bestrijding van de woelingen der Roomschgezinde partij ten doel stelt, heeft in alle oorden des Vaderlands een' gevestigden roem verworven. Ieder Protestant, die de zegeningen der Hervorming op prijs stelt, leze en bevordere het debiet van dit Blad, dat zoo onberekenbaar veel nut sticht.

NEDERLANDSCH SCHOOLBLAD.

Verschijnt iederen Woensdag. Prijs f 5 's jaars fr. p. p. Dit Blad, waarvan de Redactie en medewerking is toevertrouwd aan mannen die op het gebied van Opvoeding en Onderwijs ten gunstigste bekend staan, bespreekt op eene degelijke wijze de belangen van het Onderwijs, zoowel in Nederland als van het Buitenland. Het is voor ieder Onderwijzer, die met zijnen tijd wil medegaan, eene wezenlijke behoefte.

TIEL, Dec. 1852. De Uitgevers, GEBR. CAMPAGNE.

*** Door de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, te Groningen, wordt met het beste succes gedebiteerd:

Prof. B. H. LULOFS, De Declamatie,

of de KUNST van DECLAMEREN of RECITEREN en van de MONDELIJKE VOORDRAGT of UITERLIJKE WELSPREKENDHEID in het algemeen.

Prijs f 3,90.

TAFEL TOT BEREKENING DER HUUR OF RENTE VAN EIGENDOMMEN.

Prijs 50 Cents.

In dit Handboekje kan met een' oogopslag worden gezien hoe veel men voor een' Eigendom moet besteden, als men bepaalt naar hoe veel percent men zijn geld wil beleggen; en is dus zoo al niet onmisbaar, toch hoogst gerijfelijk voor Renteniers en andere Bezitters van Eigendommen.

Degenen, welke iets te VORDEREN hebben van — of SCHULDIG zijn aan de NALATENSCHAP van wijlen Mejufvrouw de Weduwe J. J. FABER, gewoond hebbende en overleden te Groningen, worden verzocht, daarvan Opgave of Betaling te doen vóór of uiterlijk op den 30sten dezer, ten Huize van de Erven FABER, in de Brugstraat alhier.

GRONINGEN, 16 December 1852.

AAN HET REIZEND PUBLIEK

wordt bij deze kennelijk gemaakt, dat de TREKSCHUIT van ASSEN op MEPPEL vertrekt, in plaats van acht uur, **voortaan des morgens om negen uur**, en dat de daarop Corresponderende POSTWAGEN van den ondergeteekende ook een uur later, dus van nu af alle **morgens om zes uur**, aan het gewone Kantoor te Groningen zal vertrekken, en zulks ten gemakke van de Passagiers.

GRONINGEN, 15 December 1852.

M. E. VAN DIJK.

Zaturdag den 18den December

1852, des voormiddags te 10 uur, en vervolgens, zullen, op de plaats zelve, ten verzoeke van den Heer J. H. LIMBORGH, publiek worden verkocht: Ongeveer 20 perceelen HOUTGEWAS, staande bijlangs den Straatweg buiten de Heerepoort, beginnende bij het 1ste Tolhek.

Mr. J. W. QUINTUS, Notaris.

*** Ten overstaan van Mr. J. W. QUINTUS, Notaris te Groningen, zullen, op MAANDAG den 20sten December 1852, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein H. P. PLAAT, in het Logement het Blaauwe Paard, aan het Nieuwe Kerkhof, te Groningen, publiek worden verkocht:

I. Eene BOEREN BEHUIZING en SCHUUR, HET KLEINE KLOOSTER genoemd, met de VASTE en ALTIJDDURENDE BEKLEMMING van 8 B., 97 R., 20 E. (in naam 22 Grazen) best Groenland, doende jaarlijks op Midw. tot vaste huur f 130,00, staande en gelegen in den Paddepoel, onder Noorddijk.

II. De VASTE, ALTIJDDURENDE BEKLEMMING van 4 B., 44 R., 70 E. (in naam 12 Grazen) Groenland, gelegen aan den Paddepoelster-weg, onder Groningen, doende jaarlijks op Midw. tot vaste huur f 84,00.

III. De EIGENDOM van 1 B., 78 R., 33 E. Land, gelegen buiten de Apoort onder Groningen, bij JACOB BRUINS en Vrouw onder Beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midw. verschijnende, huur van f 90,00.

IV. Vier GRONDPACHTEN van HUIZEN, staande te Groningen, in gebruik bij H. P. DIJKSTRA, E. H. TEN BERGE, Mr. C. M. NAP en TH. SLUITER, 's jaars voor f 7, f 1—12½, f 9 en f 0—56¼, in 4 Onderdeelen.

V. Een AANDEEL in de NEGOTIATIE tot aanleg van den Straatweg van Groningen naar Winsum, groot f 500.

Alles toebehoorende aan de Erven van wijlen den Heer L. CROL.

Om te aanvaarden de Behuizing en Schuur op den 1sten Mei en de Landerijen op Gregorie 1853, en Perceelen 3, 4 en 5 dadelijk na den Toeslag.

*** Ten overstaan van Mr. J. W. QUINTUS, Notaris te Groningen, zal, op DINGSDAG den 4den Januarij 1853, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein G. T. TIESSEN, voor de Ebbingepoort, te Groningen, publiek worden verkocht:

Eene kapitale BOERENPLAATS, bestaande in rooijale BOEREN BEHUIZING met zeer ruime SCHUUR, benevens de VASTE IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 29 B., 52 R., 70 E. kostelijk **Groenland**, doende jaarlijks op Midwinter tot vaste huur f 163—50, alles staande en gelegen aan den Woldijk, onder Adorp en Zuidwolde, toebehoorende aan den Heer L. W. STRATING en Mejufvrouw.

Om te aanvaarden de Behuizing en Schuur op den 1sten Mei en de Landerijen op Gregorie 1853.

N.B. Over deze Goederen kan ⅔ van den Koopprijs, naar 4 pCt., onder regt van 1ste Hypotheek, blijven uitstaan.

*** Ten overstaan van Mr. J. W. QUINTUS, Notaris te Groningen, zullen, op WOENSDAG den 12den Januarij 1853, des avonds te 7 uur, ten Huize van Mejufvrouw de Weduwe BONTEKOE, aan de Groote Markt te Groningen, publiek worden verkocht:

I. Eene zeer ruime en tot vele Affaires geschikte BEHUIZING, get. K 202, staande Oostzijde in de Oude Kijk-in-'t Jatstraat te Groningen, bewoond door E. JELTES en Mejufvrouw in Eigendom bewoond.

II. Eene BEHUIZING met WOONKELDER er onder, get. A, 253, staande Oostzijde in de Guldenstraat, te Groningen, behoorende tot de nalatenschap van wijlen J. E. HAZELHOFF.

III. Eene WONING met groote, geheel nieuwe SCHUUR en daarbij behoorenden GROND, get. X, 29, staande en gelegen Oostzijde buiten het Kleinepoortje te Groningen, behoorende tot de onder beneficie van Inventaris aanvaarde Nalatenschap van wijlen W. P. MAKKEN.

Alles te aanvaarden op den 1sten Mei 1853.

Te bezien daags vóór en op den Verkoopdag, des namiddags van 2—4 uur.

*** Ten overstaan van Mrs. J. W. QUINTUS en W. LAMAN TRIP, Notarissen te Groningen, zullen, op MAANDAG den 17den Januarij 1853, des avonds te 7 uur, ten Huize van Mejufvrouw de Weduwe BONTEKOE, aan de Groote Markt te Groningen, publiek worden verkocht:

I. De EIGENDOM van eene Boerenplaats, gelegen te Midwolda, in het Oldambt, groot ongeveer 69 Bunders, bij de meerder- en minderjarige Kinderen van wijlen H. H. KAMMINGA en Vrouwen onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midw. versch., huur van f 600—00.

II. De EIGENDOM van eene Behuisde Heerd Lands gelegen te Midwolda, in het Oldambt, groot ongeveer 42 Bunders, bij B. M. BUREMA onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midw. versch., huur van f 482—00.

III. De EIGENDOM van eene halve Boerenplaats, gelegen in de Nieuwe Beerta, bij R. LEEMHUIS en Vrouw onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Michiel versch., huur van f 220—00

IV. De EIGENDOM van ongeveer 28½ Bunders Land, gelegen te Scheemder-Hamrik, bij R. F. VOS en Vrouw onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midw. versch., huur van f 250—00.

V. De EIGENDOM van 36 B., 26 R., 20 E. Behuisd Land, gelegen te Grijpskerk, bij S. O. DE WAARD en Vrouw onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midw. versch., huur van f 311—00.

VI. De EIGENDOM van eene Boerenplaats, gelegen onder Visvliet, groot ongeveer 22 Bunders, bij J. W. BAKKER en Vrouw onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midw. versch., huur van f 280—00.

VII. De EIGENDOM van ongeveer 26 Bunders Behuisd Land, gelegen aan den Trekweg buiten het Kleinepoortje, onder Helpman, bij L. EVERTS, Weduwe L. J. KUIPERS, onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midw. versch., huur van f 113—00.

VIII. De EIGENDOM van ongeveer 6 Bunders Onbehuisd Land, gelegen aan den Hoenweg, buiten de Apoort, onder Groningen, bij den Heer HENDRIK KEIZER en Mejufvrouw onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midw. versch., huur van f 65—00.

IX. De EIGENDOM van ongeveer 4 Bunders Land, gelegen op de Westerwaard, onder Grijpskerk, bij H. J. VENEMA en Vrouw onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midw. versch., huur van f 60—00.

X. De EIGENDOM van ongeveer 2½ Bunders Onbehuisd Land, gelegen aan den Adorperweg, buiten de Boteringepoort, bij het Nettelboschje, onder Groningen, bij Mevrouw de Douairière J. F. VAN IDDEKINGE onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midw. versch., huur van f 30—00.

XI. De EIGENDOM van ongeveer 32½ Bunders Behuisd Land, gelegen te Eenrum, bij H. B. HARKEMA en Vrouw onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midw. versch., huur van f 211—25.

XII. De EIGENDOM van ongeveer 31 Bunders Behuisd Land, gelegen te Stedum, bij S. J. DOORNBOSCH en Vrouw onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midw. versch., huur van f 180—00, eene ton Appels en eene platte Kaas, in plaats van welke wordt ontvangen f 6—00.

XIII. De EIGENDOM van ongeveer 19 B., 05 R., 70 E. Behuisd Land, met eene Heemstede, gelegen te Ten Post, bij F. J. VOS en Vrouw onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midw. versch., huur van f 117—00.

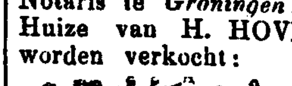
XIV. De EIGENDOM van ongeveer 24½ Bunders Land, gelegen onder Adorp, bij P. E. BUS onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midw. versch., huur van f 115—00.

XV. De EIGENDOM van ongeveer 6 Bunders Onbehuisd Land, gelegen in den Hoogen Paddepoel, bij Mejufvrouw de Weduwe F. GERMS onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midw. versch., huur van f 100—00.

Alles te aanvaarden dadelijk na den finalen Toeslag.

De Condition en de Bewijzen van Eigendom van de vier eerste perceelen zullen ten Kantore van eerstgenoemden Notaris, en die van de overige perceelen ten Kantore van den laatstgenoemden Notaris ter lezing liggen.

*** Ten overstaan van Mr. J. J. DE SITTER, Notaris te Groningen, zal, op nader te bepalen tijd, ten Huize van H. HOVEN, Kastelein te Zuidhorn, publiek worden verkocht:

Eene voor weinige jaren gebouwde ruime HEEREN BEHUIZING, get. wijk A no. 160, met TUIN, staande te Zuidhorn, aan de Straat, doende jaarlijks tot grondpacht f 2—50, thans in huur bewoond door den Heer C. E. BARLINCKHOFF.

Inmiddels UIT DE HAND TE KOOP.

Mr. J. J. DE SITTER, Notaris.

Woensdag den 22sten December

e.k., des voormiddags te 10 uur, zullen, vóór en in het BOELHUIS in de GELKINGESTRAAT, publiek worden verkocht: MEUBELAIRE en HUISHOUDELIJKE GOEDEREN, benevens LAKENS, BAAIJEN, FLANELLEN, ENZ.

FOKKO NIEWOLD BOSCH.

*** Mr. H. GUICHART ABRESCH, Notaris te Zuidhorn, zal, op MAANDAG den 20sten December 1852, des voormiddags te 10 uur, in het REGTHUIS te Zuidhorn, publiek verkoopen:

I. Eene op het alleraangenaamst aan den straatweg van Groningen naar Vriesland gelegene aanzienlijke BEHUIZING, zijnde het LOGEMENT en REGTHUIS te Zuidhorn.

II. De VASTE, ALTIJDDURENDE EN IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 1 B., 10 R., 20 Ellen Tuin en Land, gelegen te Zuidhorn, jaarlijks op Midwinter tot vaste huur doende f 34—00.

III. De VASTE, ALTIJDDURENDE EN IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 2 B., 71 R., 90 Ellen Groenland, onder Zuidhorn gelegen, jaarlijks op Midwinter tot vaste huur doende f 40—00.

Mr. H. GUICHART ABRESCH.

*** Gelast door den Heer Consul STEINBÖSNER, zullen wij, voor rekening van dengenen, wien zulks aangaat,

Op DINGSDAG den 21sten dezer en volgende dagen, 's voormiddags te 10 uur, in de Abeggs lange Boe (Schuur), aan de Oosterbuttfenne, in het openbaar aan den meestbiedenden, op tijd à tout prix, verkoopen, de LADING uit het gestrande Schip MEDEA, Kapt. J. G. ROSENHOLM, bestaande in:

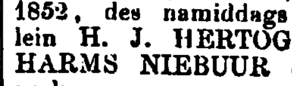
Circa 800 Stuk 3 duims GREENEN POSTEN.
„ 5600 „ 2½ „ DITO DITO.
„ 1341 „ HANDSPAKEN.
„ 1000 „ SPLITHOUT.
„ 5200 „ BRANDHOUT, en
„ 98 Tonnen TEER.

De Goederen zijn van stonden aan te bezien in Abeggs lange Boe (Schuur), aan de Oosterbuttfenne, en is de CATALOGUS van af den 15den dezer alsmede nadere informatie te bekomen bij de ondergeteekenden.

EMDEN, 11 December 1852.

G. BONER, Makelaar. P. BOUMANN, Makelaar.

*** Mr. J. D. TRESLING, Notaris te Scharmer, en Mr. J. RENGERS HORA SICCAMA, Notaris te Hoogezand, gedenken, op DINGSDAG den 21sten December 1852, des namiddags te 2 uur, ten Huize van den Kastelein H. J. HERTOG, te Hellum, ten verzoeke van JAN HARMS NIEBUUR en Vrouw, publiek te veilen en te verkoopen:

I. Eene BOEREN BEHUIZING en SCHUUR, met de VASTE, ALTIJDDURENDE EN IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 42 B., 12 R., 30 El. Land, staande en gelegen te Hellum, doende jaarlijks op Midwinter tot vaste huur f 80—00.

II. De VASTE, ALTIJDDURENDE EN IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 7 B., 7 R., 90 El. Land, gelegen te Siddeburen, doende jaarlijks op Midwinter tot vaste huur f 12—00.

III. De VASTE, ALTIJDDURENDE EN IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 6 B., 27 R., 50 El. Land, mede aldaar, doende jaarlijks op Midwinter tot vaste huur f 13—00, en

IV. De VASTE en ALTIJDDURENDE BEKLEMMING van 4 B., 10 R., 80 El. Land, mede aldaar, doende jaarlijks op Midwinter tot vaste huur f 15—00. — Op de drie laatste perceelen mag GEHUISD worden.

Mr. J. D. TRESLING.
Mr. J. RENGERS HORA SICCAMA.

*** Op WOENSDAG den 22sten December 1852, 's avonds te 5 uur, ten GEMEENTEHUIZE te Eelde,

PALMSLAG

van den Verkoop van de HUIZEN en LAND van de Erven STEERINGA, te Eelde.

Notaris: Mr. C. E. KNIPHORST.

*** Op WOENSDAG den 22sten December 1852, 's morgens te 10 uur te beginnen,

GROOTE HOUTVERKOOPING

te PATERSWOLDE, op de Plaats Brinkhoven en elders, aldaar, van 5- à 600 extra zware EIKENBOOMEN, tot alle Timmerwerk, inzonderheid tot Scheepsbouw, zeer geschikt (veel KROMHOUT), staande onmiddellijk aan het Vaarwater; verder WILGEN-, POPULIER- en ESSCHENBOOMEN.

Alles toebehoorende aan de Erven KOENE REINTS BEERDA, te Paterswolde.

Notaris: Mr. C. E. KNIPHORST.

*** Op DINGSDAG den 28sten December 1852, des morgens te 10 uur, ten Gemeentehuize te *Eelde*,

Publieke VERKOOP van:

I. Een HUIS, ERF en HOF, met daarbij in één opstrek gelegene BOUW- en WEILANDEN, op het aangenaamste gedeelte van *Paterswolde*, tot aanleg van eene **Buitenplaats** bijzonder geschikt.

II. Een stuk HOOILAND, groot 4 Matten, gelegen bij *Duinen*, onder *Paterswolde*.

III. AKKERS op den Esch te *Paterswolde*.

IV. WEILAND voor zes Koeweiden.

V. Een beste BOUWKAMP, pl. m. 3 Mudden Lands, enz. enz.; alles toebehoorende aan de Wedw. en Erven KLAAS UGES, te *Paterswolde*.

Notaris: Mr. C. E. KNIPHORST.

*** Op WOENSDAG den 29sten December 1852, 's morgens te 10 uur, ten Huize van GERARD SMIT, te *Anlo*,

Publieke VERKOOP van:

I. Een hecht en sterk HUIS en een groot HOF, staande staande en gelegen aan de Hoofdstraat te *Anlo*.

Een Goorn en een Kamp van 3 Mudden LANDS.

Drie groote stukken GROENLAND.

8 Mudden Lands BOUWLAND op den Esch gelegen onder *Anlo*.

II. ¼ in 4 MAT op de *Glimmermade*, Gemeente *Haren*, de *Westerhem* genoemd.

III. ¼ MAT en de BRUGMA bij de *Punterbrug*, onder *Eelde*.

IV. 2 Mudden BOUWLAND op den Esch van *Ide*, Gemeente *Vries*.

Alles toebehoorende aan de Erven van HENDRIK KLOEK, te *Anlo*.

Notaris: Mr. C. E. KNIPHORST.

*** Mr. **C. HARTMAN BUSMANN**, Notaris te *Sappemeer*, zal, op WOENSDAG den 22sten December 1852, des avonds te 5 uur, ten Huize van S. E. DE RUITER, Kastelein te *Sappemeer*, publiek te koop presenteren:

I. Eene BEHUIZING en SCHUUR, ERF, TUIN en met het LAND daarachter, groot 3 B., 36 R., 90 E., aan de Jagerswijk te *Sappemeer*, in eigendom bezeten bij wijlen MEINDERT GEERTS DE VRIES, in leven Landbouwer en Boomkweeker.

II. Een HUIS, ERF en TUIN, groot 10 Roeden, mede aldaar, in eigendom behoorende aan de Erven UIPKE H. VAN DER WIJK; en

III. Den EIGENDOM van 4 *Behuisde Heemsteden* en *Land*, gelegen te *Noordbroek* en *Schermda*, respectievelijk onder beklemming in gebruik bij H. A. MEDEMA, voor *f* 10; H. H. HAZELHOF, voor *f* 3; H. B. BRINK en Vrouw, voor *f* 6; en A. U. VAN OOSTEN, voor *f* 5,50 jaarlijksche huur.

De Bewijzen van Eigendom en Beklembrieven, voor zoo ver aanwezig, liggen ter inzage ten Kantore van den Notaris

Mr. C. HARTMAN BUSMANN.

*** Mr. **J. C. VAN SLOOTEN**, Notaris te *Veendam*, zal, ten verzoeke van den Heer J. U. ZUIDERVEEN en de Erven F. J. WILKENS, op WOENSDAG den 22sten December 1852, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Logementhouder DERK EVERTS, te *Veendam*, publiek veilen en verkoopen:

I. Den EIGENDOM van eene plaats *Land* en *Dal*, te *Stads-Kanaal*, gemeente *Onstwedde*, in gebruik bij SCHOLTE JANS TEN DOORNKAAT aldaar; doende in 1853 tot Erfpacht *f* 35—00, vervolgens 's jaars met *f* 3—00 oploopende tot een bedrag van *f* 53—47.

II. De EIGENDOMMEN van vier *Huisplaatsen* en *Tuinen*, mede aldaar gelegen, in gebruik bij R. VOS, KAPPEN & PLAGGENBURG, WALTA en WOLF.

*** Mr. **M. DE MUINCK**, Notaris te *Grijpskerk*, gedenkt, ten verzoeke van C. G. BRAKER, Landbouwer op de *Hoogemeeden*, en diens Kinderen, op DONDERDAG den 23sten December 1852, des morgens te elf uur, ten Huize van den Kastelein J. SCHIPPER, te *Aduard*, publiek te verkoopen:

I. Eene **BOERENPLAATS**, no. 38, bestaande in eene BEHUIZING en SCHUUR met het REGT DER VASTE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van derzelver *Erf*, *Tuin* en *Landerijen*, meest best Groenland, te zamen groot 24 B., 27 R. en 80 Ellen, doende jaarlijks tot eene vaste huur *f* 225,00.

II. Eene BEHUIZING, no. 4, met het REGT der VASTE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van derzelver *Erf*, *Tuin* en *Landerijen*, meest best Groenland, te zamen groot 12 B. en 80 Ellen, doende jaarlijks tot eene vaste huur *f* 55,00.

III. Het REGT DER VASTE BEKLEMMING van 1 B., 5 R. en 10 Ellen *Land*, doende jaarlijks tot huur *f* 7,50; alles staande en gelegen op *de Hoogemeeden* en *Lagemeeden*, onder *Aduard*, waarover de halve Koopprijs tegen eene jaarlijksche interest naar 4½ ten honderd kan blijven staan.

*** Mr. **R. FEITH**, Notaris te *Zuidbroek*, zal, op DONDERDAG den 23sten December e.k., des namiddags te 3 uur, ten Huize van den Logementhouder A. KROON, te *Noordbroek*, publiek in Koop aanbieden de navolgende **GOEDEREN**, nagelaten door den oud-Burgemeester H. S. HOVINGA en diens Echtgenoot, als:

I. Eene **BOEREN BEHUIZING**, get. A no. 51, met de VASTE, ALTIJDDURENDE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 33 B., 28 R., 70 E. *Land*, doende jaarlijks op Martini tot huur *f* 337—00, en van 7 B., 54 R., 10 E. *Land*, doende jaarlijks op Martini tot huur *f* 36—00.

II. De VASTE, ALTIJDDURENDE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 2 B., 12 R., 10 E. *Land*, doende jaarlijks op Martini tot huur *f* 32—00.

III. 1 B., 60 R., 90 E. EIGEN LAND.

IV. 1 B., 23 R., 90 E. EIGEN LAND.

V. Pl. m. 1 B., 10 R. EIGEN LAND.

VI. Pl. m. 1 B., 11 R. EIGEN LAND.

VII. Twee Kampen EIGEN LAND, groot 2 B., 47 R., 50 E.

VIII. De VASTE, ALTIJDDURENDE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 4 B., 75 R. *Land*, doende jaarlijks op Martini tot huur *f* 65—00.

IX. en X. Twee HUIZEN, thans door den Uurwerkmaker HOVINGA en door den Zadelmaker HARMS bewoond.

XI. XII. XIII. en XIV. Vier PACHTEN van *Huisplaatsen*, in gebruik bij A. H. HARTMAN, S. R. ISRAËLIET, J. A. HARTMAN en B. SPIJKER, voor eene jaarlijks op Martini verschijnende huur van *f* 6—00, *f* 6—00, *f* 7—50 en *f* 10—00.

Alles staande en gelegen te *Noordbroek*, behalve perceel VIII, liggende gedeeltelijk onder de Gemeente *Scheemda*

*** Mr. **R. FEITH**, Notaris te *Zuidbroek*, zal, op MAANDAG den 27sten en DINGSDAG den 28sten December e.k., des morgens *precies te tien uur*, aan de Plaats *VEENHUIZEN*, te *Noordbroek*, publiek verkoopen:

150 extra zware **EIKEN BOOMEN**, zeer geschikt voor Wagenmakers, Aannemers en den Scheepsbouw; p. m. 600 minder zware **EIKEN BOOMEN**, waaronder bijzonder fraai zoogenoemd BOERENHOUT; 25 buitengewoon zware **DENNEBOOMEN**, ter dikte van 3 Voet diameter en ter lengte van 60 Voet; 200 stuks ligte **SPARREN**, eenige honderden **EIKEN- en BEUKEN TELGEN**, en eene groote partij **BOONESTOKKEN en TAKKEBOSSEN**.

*** Mr. **S. REIJNDERS**, Notaris te *Appingedam*, zal, ten verzoeke van LUITJE T. BOELKENS, op VRIJDAG den 24sten December 1852, des voormiddags te 10 uur, ten Huize van JAN T. BOELKENS, te *Uithuizermeeden*, publiek verkoopen:

Eene welbetimmerde ruime BEHUIZING en SCHUUR, get. no. 77, zijnde eene van oudsher welbeklante ***IJzersmederij***, met TUIN en APPELHOF, doende tot huur *f* 5 — 25, groot 8 Roeden, 60 Ellen, staande in het Dorp *Uithuizermeeden*.

*** Mr. **S. REIJNDERS**, Notaris te *Appingedam*, zal, ten verzoeke van J. F. PLAS C. S., op DINGSDAG den 28sten December 1852, des voormiddags te 10 uur, ten Huize van den Kastelein LINTHORST, te *Kaakheem*, publiek verkoopen:

Eene welbetimmerde ruime **BEHUIZING**, voorzien van twee KAMERS, nieuwen WINKEL, PAKHUIS en STOOKHUT, benevens derzelver ERF, groot 3 Roeden, 10 Ellen, doende tot huur *f* 5—00, staande en gelegen te *Thesinge*, zijnde van oudsher een neringrijke ***Manufaktuurwinkel***.

DEN HUIZE OOSTENBURG.

De Notaris **TADEMA**, te *Oosterwolde*, zal, ten verzoeke der Erven van wijlen den Heer A. B. PRAKKEN, op MAANDAG den 27sten December 1852, des avonds te 5 uur, in de *Gouden Klok* te *Oosterwolde*, publiek, bij provisionele toewijzing, presenteren te verkoopen:

Eene te *Oosterwolde*, in de nabijheid der Heeren Compagnons-vaart, zeer aangenaam gelegene, wél onderhoudene **HEEREN BEHUIZING, *OOSTENBURG*** genoemd, voorzien van onderscheidene KAMERS, waaronder drie gestukadoorde, KEUKEN, KOETSHUIS en STALLING voor drie Paarden, enz., met eene daaraan grenzende SCHUUR, ingerigt voor ***BOERDERIJ***, en uitgestrekte TUIN, BOOMGAARDEN en WANDELBOSCH; alles breeder bij Biljetten omschreven. Zijnde deze Biljetten te bekomen en de Kadastrale Kaart en Eigendomstitels te bezigtigen bij bovengen. Notaris.

*** Mr. **B. HAITZEMA VIËTOR**, Notaris te *Winschoten*, gedenkt, op DONDERDAG den 6den Januarij 1853, des avonds te 5 uur, ten Huize van den Logementhouder EGGO VAN DIJK, te *Winschoten*, in openlijke veiling te verkoopen:

Het **KOFSCHIP *MARIA CATHARINA***, laatst bevaren door R. H. MULDER, groot 98 Tonnen, met deszelfs VOLLEDIGEN INVENTARIS, thans liggende te *Amsterdam*. — Zijnde hetzelve inmiddels **UIT DE HAND TE KOOP** en te bevragen bij den Scheepskapitein R. H. MULDER, te *Nieuwe Schans*.

B. HAITZEMA VIËTOR.

DOOR VERTREK NAAR INDIE,

biedt zich op een der voornaamste Dorpen in *Drenthe* de gelegenheid aan, op *voordeelige Conditiën*, ter **OVERNEMING** van eene **GENEES-, HEEL- en VERLOSKUNDIGE ZAAK**, het Huis met groote HOF **bij IN HUUR**. De zeer nette **APOTHEEK** inmiddels *uit de hand te koop*. Te aanvaarden den 1sten Januarij 1853. Adres, franko, bij den Boekhandelaar J. O. VAN HOUTEN, te *Assen*, onder letter A.

EENE BOVENWONING TE HUUR,

tegen aanstaanden MEI, boven den Boekkooper **J. RÖMELINGH**, aan de Groote Markt.

UIT DE HAND TE KOOP

om dadelijk te aanvaarden:

Een groot **BLEEKVELD** met **BEHUIZING vier** KAMERS; alles bij en aan elkander gelegen het Zuiderdiep te *Groningen*, tusschen de Jonkerstraat en Driemolendrift.

Nadere inlichtingen te bekomen ten Kantore van Mr. H. GEERTSEMA, C.z., Notaris te *Groningen*, in de Poelestraat.

PATENT WASKAARSEN.

LUSTERS, KANDELABRES en **ZAAL- KAMERKROONEN**, zijn in verschillende grootte soort ontvangen bij **G. COPINGA**, aan de Groote Markt; alsmede zullen er uitgestald zijn vele **ARTIKELEN**, zeer geschikt voor **Kersfeest-geschenken**, waarmede bovengenoemde zich vriendelijk aanbeveelt.

Ontvangen:

De **eerste aanvoer NIEUWE SAUCISEN, BOULOGNE, WESTFAALSCHE HAMMEN, NAGELHOUTEN, OSSENTONGEN, enz.**

I. J. ENSING,
Oude Ebbingestraat,
nabij de Markt.

De ondergeteekende berigt het Publiek dat de **WIJNHANDEL** van wijlen zijnen Broeder **H. W. HOPMA**, door hem zal worden **voortgezet**, bij zich minzaam in de gunst van een ieder aanbevelende, belovende eene prompte behandeling.

WINSUM, 16 December 1851.

P. B. HOPMA.

Aangeloopen: een WITTE WINDHOND, zijnde eene **Teef.** De Eigenaar wordt verzocht, dezelve ten minste binnen veertien dagen te doen opvragen. Adres het BUREAU dezer COURANT.

Wij hebben thans twee Scheermessen, die zeer aan te bevelen zijn, 1) **TYZACK'S** is het fijnste van alle die wij hebben leeren kennen. 2) LEY's **ARMY RAZOR**, een Scheermes, dat de brikant hoofdzakelijk voor den Militairen Stand gemaakt heeft: het is van het hardste Staal en een standhoudende scherpe Snee. Beide soorten worden op proef afgegeven. Ze zijn bij de meesten onzer Vrienden in de Provincie te verkrijgen, alsmede fijne en goedkoope **ENGELSCHE en FRANSCHE SCHEERRIEMEN.**

Met het **SCHUURPOEDER** van de *Schumacher* Wetsteen-Fabrijk kan men op de gemakkelijkste wijze blank Koper, heldere Spiegels en glansrijk Zilver verkrijgen. Het neemt oogenblikkelijk al het beslag van het metaal weg en is zoo fijn en zacht, dat het den luister niet in het minst niet beschadigt. Aangeslagen Lampglazen worden daarmede gepoetst, in een oogenblik zoo helder als Kristal. Zilveren Lepels, enz., worden het best met de vlakke hand daarmede gepoetst en zijn dan zoo blank als nieuw.

Het is in onderstaande Dépôts voor 20 Ct. de Steen te krijgen.

Een onzer Handelsvrienden in *Bergen-op-Zoom* verzekert ons, in eene volgende Advertentie te willen bekend maken, dat het **WETSTEEN-POETSPOEDER** zoo bij uitstek der geschikt is om de Zilveren Sabelscheeden, nieuw Infanterie-Model, daarmede te poetsen. Verschillende H.H. Officieren zoowel als hunne Oppassers hebben het hem reeds haaldelijk verteld.

Te *Amsterdam* in het VERKOOPHUIS; te *Assen* H. P. A. VAN GORCUM; te *Delfzijl* A. W. C. KEYZER; te *Groningen* bij C. RIKKERS, J. L. LAGRO, JR., GAASBEEK; te *Meppel* bij de Wed. BRANDERHORST; te *Veendam* bij S. SAVENYE; te *Winschoten* bij G. MAN, en in de overige Steden des Rijks.

*** De Boekh. **GEBR. CAMPAGNE**, te *Tiel*, hebben uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

HOE ER IN ROOMSCHE KERKEN GEPREDIKT WORDT.

Proeve van Kansel-Welsprekendheid der *Paters-Redemptoristen*,

in NOORD-BRABANT en LIMBURG. (Afgeluisterd.)

MET EEN VIGNET. PRIJS 50 CENTS.

Dezelfden debiteren met *buitengewoon* succes:

I. MARIA MONK, DE ZWARTE NON. Verhaal van haar lijden en hare Ontmaskering van Zedeloosheid, Uitspattingen en Misdaden van het Kloosterleven, wier ooggetuige en slagtoffer zij gedurende haar verblijf als Novice en Non in het Klooster te *Montreal*, in de jaren 1829—36 geweest is. Met Authentieke Stukken en de Afbeelding der Schrijfster. PRIJS *f* 1.10.

II. GESCHIEDENIS DER VOORNAAMSTE MONNIKEN-ORDEN. Uit het Hoogduitsch van **M. Döring.** Met eene Voorrede van **P. van der Willigen**, Pred. te *Tiel*. PRIJS *f* 1.60, in plaats van ... Nog slechts 50 Ex. zijn van dit Werk voorhanden, die aan de eerst-aanvragenden worden geleverd.

III.

Licht en Duisternis

OF

HET EVANGELIE EN ROME.

Een vervolg op „***Strijd der Beginselen***" door denzelfden Schrijver. Prijs *f* 3,00.

INHOUD: I. De alleenzaligmakende kerk en CHRISTUS de Zaligmaker. II. De Paus het hoofd van de kerk en CHRISTUS de Heer in den hemel. III. Het priesterschap van *Rome* en het priesterschap van het Evangelie. VI. De vrijheid die *Rome* geeft en de vrijheid naar het Evangelie. V. Het voorwerp van 't geloof volgens *Rome* en het voorwerp van het geloof volgens het Evangelie. VI. De aard van 't geloof volgens *Rome* en de aard van 't geloof volgens het Evangelie. VII. De overleveringen en de heilige schrift. VIII. De ... volgens *Rome* en de heilige schrift volgens het Evangelie. IX. *Rome's* kerk en de kerk volgens het Evangelie. X. De godsdienst van *Rome* en de godsdienst volgens het Evangelie. XI. *Rome's* heiligen en de heiligen van het Evangelie. XII. *Rome's* aflaten en de vergeving der zonden door GOD. XII. De waarde van 's menschen werk en de kracht van GODS genade. XIV. De dood van den Christen als doorgang tot het vagevuur en als gang tot het eeuwige leven. XI. *Rome's* sacramenten. 1. *Rome's* 't algemeen beschouwd. 2. *Rome's* doop. 3. *Rome's* vormsel. 4. *Rome's* sacrament des altaars. 5. *Rome's* biecht. 6. *Rome's* laatste oliesel. 7. *Rome's* priesterwijding. 8. *Rome's* sacrament des huwelijks.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen*.

DECEMBER 1852.

DAGEN	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER			VOCHTIGHEIDTOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur.
5	757,16	757,26	758,24	9,8	10,0	10,2	0,97	0,95	0,95	Z.W.	Z.W.	W.Z.W.	regen	regen	bewolkt
6	754,50	753,72	755,61	9,5	10,0	7,8	0,96	0,94	0,93	Z.W.t.Z.	W.	„	„	betrokken	„
7	755,66	754,90	753,90	7,5	9,0	7,5	0,95	0,94	0,88	Z.W.t.W.	Z.W.	Z.W.t.Z.	mistig	„	betrokken
8	748,41	744,96	741,63	7,8	8,0	8,2	0,89	0,91	0,92	Z.O.t.Z.	Z.O.t.Z.	„	betrokken	regen	regen
9	743,00	744,77	751,61	6,5	7,2	6,0	0,90	0,89	0,86	Z.W.t.Z.	W.	W.N.W.	bewolkt	betrokken	bewolkt
10	754,22	754,56	754,97	6,3	10,2	8,9	0,93	0,94	0,91	Z.Z.W.	Z.Z.W.	Z.t.W.	betrokken	„	weinig bewolkt
11	756,58	756,98	757,79	8,5	11,8	8,4	0,87	0,72	0,85	Z.t.W.	„	„	bewolkt	weinig bewolkt	helder

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.

BIJVOEGSEL

tot de Groninger Courant van den 17den December 1852, *no.* 101.

(*Vervolg der Nieuwstijdingen.*)

FRANKRIJK.

PARIJS, 13 December.

De *Moniteur* van heden meldt, dat de gezant van Spanje zijne kredietbrieven aan den Keizer der Franschen heeft overhandigd

— De *Moniteur de l'armee* meldt, dat op het leger te Parijs het besluit zal worden toegepast, om het effectief der troepen eene vermindering te doen ondergaan. Genoemd leger zal met verscheidene batterijen artillerie en eenige kompagniën genie worden verminderd.

— Onder de voorstanders van het beschermend stelsel in Frankrijk heerscht thans vrij wat bezorgdheid. Volgens geruchten of vermoedens, waarvan in de jongste berigten uit Parijs wordt gewaagd, zoude de Keizer, zoodra de voorgedragen wijziging der constitutie hem in staat zal hebben gesteld de tariven der in- en uitvoerregten zonder toestemming der wetgevende kamers te veranderen, overeenkomsten in den geest der handelsvrijheid, en strekkende tot verlaging van den prijs der grondstoffen en der algemeene levensbehoeften, willen aangaan, en wel in de eerste plaats met Engeland. — Anderen zeggen dat de Keizer te zeer met de denkbeelden van zijnen oom doordrongen is om immer een vrijhandelsman te kunnen worden.

— Men zegt dat de generaal *Tacher de la Pagerie* benoemd zal worden tot maarschalk van het paleis. Vier inspecteurs van politie zullen onder directie van den heer *Carlier*, de geheime politie van het paleis en de hofhouding waarnemen. Het hof der keizerin zal bestaan uit eene eerste hofdame en 8 kameniers met 12,000 fr. tractement en woning op de Tuilleriën, en verder uit eenen schildknaap, de noodige pages en 6 onder-kameniers.

— Het heeft de opmerkzaamheid getrokken, dat de minister van binnenlandsche zaken zich in een rapport aan den Keizer zijn onderdanigsten dienaar en „*onderdaan*" genoemd heeft. — „Hoe," roept de *Siècle* uit, „zijn *wij* onderdanen, — *wij*, die het algemeen stemregt bezitten, — *wij*, die met onzen bijval de kroon schenken, — *wij*, die de magt hebben om een' Keizer te benoemen! Neen, mijnheer de minister! *wij* zijn geene onderdanen, wij blijven onder het Keizerrijk zoo wel als onder het Koningschap, burgers, vrije mannen. Zooals zeer gematigde burgers in de gedenkwaardige zitting van den 5den Januarij zeiden, zijn er in Frankrijk, sedert het goddelijke regt door het volksregt vervangen, is, geene onderdanen meer."

- Oproerige oproepingen waren in den afgeloopen nacht op de muren van de onder-prefectuur van Pontoise aangeplakt. Zij bevatteden beleedigingen en bedreigingen jegens den Keizer en eindigden met de woorden: Leve *Herdrik V*, de eenige regtmatige Vorst!

Te Marseille is bij een fabrikant van lucifers eene boekdrukpers en vier steendrukpersen, welke voor eene geheime drukkerij gebruikt werden, in beslag genomen.

— Slechts in *ééne gemeente* hier te lande heeft het bestuur geweigerd om het Keizerrijk te proclameren. Die gemeente is het dorp Bazighens, in het dep. Pas-de-Calais. De maire en adjunct-maire aldaar zijn uit hunne betrekkingen ontslagen geworden.

— De bewindslieden hebben het noodig geacht, den brief van den bisschop van Luçon aan den graaf *de Chambord* openlijk bekend te maken door middel van het regeringsblad. Het schijnt, dat de genoemde prelaat het ongeraden acht, bij zijnen tegenstand met eenen al te grooten ijver te volharden. Hij heeft ten minste een nieuw mandement uitgevaardigd, waarin hij te kennen geeft, dat hij alleen *beleefdheidshalve* den titel van *Koning* aan den graaf heeft verleend. Ook dit laatste mandement is, op last van de regering, in den *Moniteur* opgenomen.

— Men zegt, dat de Keizer eene orde wil instellen, tot belooning van uitstekende letterkundigen en kunstenaars.

— De heer *Cornudet* wordt lid der rekenkamer. Hij stemde tegen het keizerrijk, doch niet tot zijne schade; trouwens de Keizer zeide tegen hem: „gij hebt tegen mijn gouvernement gestemd, mijnheer! welnu — ik eerbiedig het, dat gij uwe stem uitbragt volgens uw geweten."

— Donderdag heeft de heer *Dupin*, de oude, een bijzonder gehoor gehad bij den Keizer. De ex-president van de Wetg. Verg. en mandataris van de familie *Orleans* kwam den Keizer verzoeken, om toe te staan, dat de verkoop der goederen, toebehoorende aan de weduwe en kinderen van *Lodewijk Philips*, mogt gestaakt worden, en dat deze goederen onder sequester gesteld werden. De Keizer heeft den heer *Dupin* zeer beleefd ontvangen, maar niets toegestaan. „Ik zal zien, en er over denken," moet de Keizer geantwoord hebben.

— In de volgende week zal, naar men verzekert, de eerste steen van het nijverheids-paleis door den Keizer worden gelegd.

— Gelijk men weet, is er sprake om de schadeloosstelling van de leden der Fransche wetgevende kamer te verhoogen, en wel van 6000 tot 10,000 francs. Een dezer leden hierop zinspelende, zeide onlangs tot zijnen collega: „*l'Empire c'est le* PAYE." *Het keizerrijk brengt den vrede* (PAIX); — *geeft het meeste soldij* (PAYE).

Van den 14*den.* Gelijk bekend, heeft de senaat de civiele lijst des Keizers vastgesteld op 25,000,000 francs en tevens 1,500,000 francs aangewezen voor den vermoedelijken troonopvolger, of om, bij keizerlijk besluit, te worden verdeeld onder de prinsen in de erfelijke linie; aan de civiele lijst zijn tevens de roerende en onroerende dotatiën en dus ook de paleizen, bosschen, musea en bibliotheken verbonden, die eene zuivere opbrengst opleveren van 3 millioen francs. Bij een bijzonder besluit zal door den senaat de weduwe-gift van de aanstaande Keizerin worden vastgesteld.

Bij keizerlijk decreet van heden, is den heer *Fould* de titel opgedragen van minister van staat, belast met het algemeen bestuur over het keizerlijk huis.

[Een Belgisch blad, hetwelk veelal snel en juist onderrigt wordt van hetgeen de Fransche Senaat met gesloten deuren verhandelt, de Brusselsche *Emancipation*, behelst het volgende berigt uit Parijs van den 11den dezer: „De Senaat heeft heden eene vrij korte zitting gehouden, alleen het ontworpen senaatsbesluit tot vaststelling der civiele lijst des Keizers stond op de dagorde. Na de voorlezing van het rapport besloot men terstond tot de beraadslaging over te gaan. Na eenige woordenwisseling over verscheiden artikelen is het ontwerp, hetwelk aan het staatshoofd vijfentwintig millioen uit de schatkist toelegt, met 57 stemmen aangenomen; niemand heeft tegen gestemd. Daarentegen bestaat er ernstig bezwaar tegen het ontwerp tot wijziging der constitutie: vijf leden der na het onderzoek in de afdeelingen des senaats benoemde commissie blijven bij hun gevoelen dat de voorgedragen wijzigingen de magt des Keizers al te zeer uitbreiden; vooral de heer *'d Audiffret*, een man wiens gevoelen in geld- en handelszaken veel gezag heeft, houdt staande dat aan het staatshoofd het regt niet mag worden gegeven om door handelsverdragen de tariven der in- en uitvoerregten te wijzigen zonder goedkeuring van den senaat en van het Wetgevend Ligchaam. Hij heeft kans om te worden belast met het opmaken van het rapport der commissie; nevens hem komt voor deze keuze de heer *Troplong* in aanmerking, die de denkwijze des Keizers in den Senaat voorstaat De heer *Troplong* en eenige andere senaatsleden hebben zich namens de commissie tot den Keizer gewend, maar deze heeft verklaard te volharden bij de aan den Senaat gedane voorstellen. De ministerraad heeft heden in bijzijn des Keizers over dit geschil gehandeld; wat daarin is besloten, is nog een geheim. Evenwel schijnt het zeker dat de Senaat de voordragt zal aannemen, indien de Keizer er op staat."]

Van den 15*den.* De Keizer heeft heden in een bijzonder gehoor ontvangen, den generaal der infanterie baron *Fagel*, die aan Z. M. de geloofsbrieven overhandigde, waarbij hij als gezant bij de keizerlijke regering wordt gehandhaafd.

Bij keizerlijk decreet is het sedert 1848 ingetrokken gezantschap bij de beide Hessen hersteld.

— Hoe ver de speculatiegeest, gaat bewijst o. a. het berigt, dat vier modehandelaars 12 jonge meisjes, met kleeding uitgerust en behoorlijk van geld voorzien, naar Konstantinopel gezonden hebben. Deze vrouwelijke zendelingen zullen zooveel mogelijk trachten in de Turksche hoofdstad propaganda ten behoeve van de Fransche modes te drijven.

BELGIE.

BRUSSEL, 13 December.

Het afgetreden ministerie wordt steeds door de klerikale partij hevtig bestreden bij de beraadslaging over de begrooting voor de binnenlandsche zaken, welke door hetzelve is opgemaakt.

Eergisteren is echter de hevigste aanval ondernomen, ter zake van de kosten van het openbaar onderwijs. De klerikalen zullen niets onbeproefd laten, om *ook* van dat onderwijs, ofschoon door het openbaar gezag bekostigd, meester te blijven.

Ook het metrieke stelsel voor de maten en gewigten is door de clericale partij aangevallen, als een gewrocht van opstand en omwenteling.

NEDERLAND.

Eerste Kamer der Staten Generaal.

Zitting van Dingsdag den 14*den December.*

Ingekomen de wets ontwerpen:

a. Tot verhooging van Hoofdstuk V der Staatsbegrooting van 1851 (bijdrage voor het fonds van het Haarlemmermeer.)

b. Het tractaat met de Vereenigde Staten.

c. De conversie-wet.

Daarna zijn de ontwerpen: 1) tot regeling van de ontvangsten en uitgaven van het pensioenfonds voor burgerlijke ambtenaren voor 1853; en 2) dat tot regeling van het koloniaal batig slot over 1850, met algemeene stemmen aangenomen, het eerste zonder beraadslaging, het tweede na eenige woordenwisseling.

Donderdag ten 2 ure discussie over het ontwerp tot heffing der belastingen bij admodiatie in Limburg, waarover het verslag der commissie van rapporteurs ter tafel is gebragt.

De vergadering is daarna gescheiden.

'sGRAVENHAGE, 14 December.

De Tweede Kamer der Staten Generaal is gisteren tot nadere bijeenroeping gescheiden. Indien er geene bijzondere omstandigheden mogten voorvallen, zullen de werkzaamheden der Kamer thans eenigen tijd geschorst blijven. De Kamer is van de opening der zitting in September j.l. tot nu toe onafgebroken werkzaam geweest.

— In de residentie is aangekomen de staatsraad in buitengewone dienst de heer *L. G. A.* graaf *van Limburg Stirum*, commissaris des Konings in de provincie Groningen, en als zoodanig verplaatst naar Gelderland. De Koning heeft hem in een bijzonder gehoor ontvangen. [Z. Exc. de graaf *van Limburg Stirum* is bereids te Groningen teruggekomen.]

— Naar men verneemt, is de H. E. G. heer *A. van der Eb*, gouverneur der Nederlandsche bezittingen ter kuste van Guinea, ridder der orde van den Nederlandschen leeuw, in den ouderdom van 39 jaren, te St. George d'Elmiga overleden.

AMSTERDAM, 14 December.

Mogten wij vroeger reeds melding maken van de groote deelneming, welke zich te Triëst, ten behoeve van de nagelatene betrekkingen der verongelukte 9 zeelieden van Helvoetsluis, heeft te kennen gegeven in de aanzienlijke bijdrage van *f* 2622.74, heden vernemen wij, dat van wege het beurs-committé te Triëst door het K. K. central-zeegouvernement aldaar, op nieuw bij het K. K. Oostenrijksche consulaat-generaal alhier ontvangen is de som van *f* 1500, als verdere bijdrage ter ondersteuning van de ongelukkige 8 weduwen en 26 weezen. Incluis de *f* 4000, welke Z. M. de Keizer van Oostenrijk tot hetzelfde doel heeft beschikbaar gesteld, zijn van Oostenrijks zijde alsnu in het geheel *f* 8122.74 ingekomen; eene waarlijk hoogst vereerende bijdrage, evenzeer streelend voor de ijverige pogingen, welke ter aanbeveling van de ongelukkige betrekkingen, zoo te Weenen als te Triëst, door het K. K. consulaat-generaal alhier gedaan zijn geworden.

— Heden heeft het openbaar ministerie, bij monde van den heer mr. *F. F. Karseboom*, subst.- officier, conclusie genomen in de zaak tusschen de stad Leiden, oorspr. eisch., incid. gedaagde en den staat, oorspr. ged., incid. eisch. De geachte spreker heeft eerst eene uitgebreide statistiek medegedeeld der gewisselde dingtalen en daaruit het besluit getrokken, dat de vertraging in de voortzetting der procedures niet geacht moest worden met opzet te zijn geschied, maar hoofdzakelijk aan een verschil in de opvatting van de wettelijke bepalingen omtrent de proces-orde behoorde te worden toegeschreven. Vervolgens heeft hij zijne meening geuit omtrent het incident zelve, en uitvoerig de gronden voor de stad Leiden in het midden gebragt, onderzocht.

De slotsom zijner beschouwing was, dat voor de stad Leiden niet volkomen was voldaan aan het voorschrift van art. 148 van het Wetb. van Burg. Regtsv. en dat zij gehouden was om alsnog mededeeling in originali tegen recief of door middel der griffie te doen van eenige der door haar in het geding gebragte stukken, weshalve hij heeft geconcludeerd tot toewijzing der namens den staat genomen incidentele conclusie, met veroordeeling van de Leiden in de kosten van het incident. — De regtbank zal heden over veertien dagen uitspraak doen.

— De Vereeniging ten behoeve der arbeidende klasse alhier zal op Donderdag e.k. weder bij inschrijving aanbesteden het sloopen van eenige afgekeurde perceelen en het bouwen van een blok van 12 woningen, met en zonder slaapkamers, op den hoek van de Passeerderstaat en Passeerderdwarsstraat.

Men ziet hieruit, dat de vereeniging het nuttige doel, hetwelk zij zich voorstelt, met alle kracht wenscht te verwezenlijken.

— Als eene bijzonderheid kan gemeld worden, dat er dezer dagen onder de gemeente Bennekum overleden is eene vrouw van niet minder dan 107 jaren. — Uit Aken van geboorte, had zij haar leven lang rondgezworven als schooister, nooit goede dagen gekend, in geen halve eeuw misschien op een bed geslapen, uitgenomen de laatste jaren, toen zij meer gevestigd de algemeene liefdadigheid gaande maakte door haren hoogen ouderdom, en de bijzondere verzorging van het hoofd der gemeente ondervond; zij was echter nog zóó sterk van gestel, dat zij een uur ver gaande, van tijd tot tijd te voet de kerk en hare weldoeners te Wageningen kwam bezoeken.

— Men schrijft ons uit Londen: „Het adres van de Synode der Hervormde kerk in de Nederlanden, aan den Groothertog van Toscane, ter zake van de *Madiai's*, hoewel nog niet algemeen bekend, heeft hier veel genoegen gegeven, vooreerst omdat het uitgaat van een kerkelijk ligchaam en ten anderen, wijl het een' echt Christelijken geest ademt. Men heeft het hier zelfs met eenige beschaming gelezen, bij de gedachte dat de zich als Protestantsche kerk zoo hoog achtende gevestigde Engelsche kerk, in eene handeling als deze door de Nederlandsche Hervormde kerk is vóórgekomen.

„Ééne aanmerking wordt hier echter op het stuk gemaakt en wel deze, dat de uitdrukkingen van eerbied daarin jegens de Toscaansche regering te lezen, te sterk zijn, ook zelfs met behoorlijke inachtneming der regten van bestaande autoriteiten." (*Amst. Ct.*)

— Men schrijft uit Paramaribo, den 17den September: „Op den post Brandwacht aan de Motkreek, zijn op den 10den dezer met een zeilvaartuig aangeland 12 personen, zeggende te zijn staatkundige veroordeelden, van Cayenne af te komen, en gebrek aan water te hebben. Deze personen zijn door den kommandant van gemelden post naar de stad opgezonden, alwaar zij den 13den aankwamen en verhoord zijnde, onder verzekerde bewaring zijn gesteld aan boord Zr. Ms. korvet *Heldin*."

ARNHEM, 13 December.

Het gemeentebestuur heeft heden, op hooger last, eene waarschuwing doen afkondigen tegen het beschadigen van den telegraafdraad, als zijnde tusschen Amsterdam en Arnhem gebreken aan denzelven bevonden, die kennelijk door baldadigheid zijn veroorzaakt. Zoodanige waarschuwing is inzonderheid ten platten lande in dit gewest niet overbodig. De eenvoudige bewoner onzer provincie is zeer gehecht aan voorvaderlijke gebruiken en gewoonten en een vijand van nieuwigheden; de electro-magnetische telegraaf is voor hem een alleronbegrijpelijkst ding; hij kan het nut er niet van bevatten, en al wordt dit hem verklaard, hij blijft toch volharden in zijne meening, dat de mensch niet spoediger moet willen zijn, dan hij kan; dat zijn groot- en overgrootvader er langzaam en zeker even goed zijn gekomen, en hij, hunnen weg volgende, er zeker ook komen zal.

Geen wonder dan, dat de baldadige boerenknaap (want ook hij kan baldadig zijn, en wel in hoogen graad) het in den zin krijgt, om den koperen draad, dien men daar zoo over zijns vaders erf heen heeft gelegd, de kracht zijner herdersschop of van onzachte veldkeijen te doen ondervinden. Eene gestrenge toepassing der strafwet zal voorshands ten dien opzigte noodzakelijk wezen; de ondervinding leert, dat het Code Pénal zeer beteugelend werkt op den rustieken moedwil.

LEEUWARDEN, 13 December.

Naar men verneemt, heeft de kamer van koophandel en fabrijken alhier zich in het midden der maand October l.l., bij een gemotiveerd adres, tot den minister van binnenlandsche zaken gewend en onder uiteenzetting der gronden aangetoond, dat ook deze stad (in het belang van den handel) in de telegrafen-linie behoorde te worden opgenomen, en op de daarstelling daarvan *met klem aangedrongen*; ook zoude deze kamer hare zienswijze nopens den ellenmaat en den ijk van het vaatwerk aan het gewestelijk bestuur hebben doen kennen, zoo mede eenige verbeteringen betrekkelijk de veemarkt aan het stedelijk bestuur, hebben voorgesteld; terwijl zij bij het algemeen bestuur na het ontwerp van den spoorweg door deze provincie tot Harlingen in deszelfs gevolgen te hebben beschouwd, heeft aangedrongen op eene vergunning tot de aangevraagde concessie, aangezien bij deze wijze van vervoer, èn door den tijdgeest èn door veranderde omstandigheden, dat traject hunnes inziens gebiedend werd gevorderd.

— Dezer dagen is een adres, voorzien van de onderteekening van een groot aantal ingezetenen dezer stad, aan heeren burgemeester en wethouders ingediend, ten betooge van het hoog schadelijke rondloopen langs de huizen op nieuwjaarsdag, tot bijeenbrenging van giften en gaven; en het wenschelijke, dat dit worde afgeschaft en zoo mogelijk vervangen worde door meer doelmatige tegemoetkoming aan de behoeftigen, ter herinnering van dien dag.

— Van Kollum meldt men, dat, om in de behoeften der arbeidende klasse zoo veel mogelijk te voorzien, door baron *Sixma van Heemstra*, te Veenklooster, eene mattenweverij en eene klompenfabrijk wordt opgerigt, om reeds met eenige dagen in werking te worden gebragt; vele menschen zullen daardoor aan hun brood komen. — Mogten dergelijke pogingen, om de armoede te lenigen, navolgers vinden.

— Bij beschikking van den minister van justitie, van den 9den December 1852, is tot directeur van het huis van arrest en justitie te Amsterdam benoemd de heer *P. W. Wittebol*, thans Protestantsche godsdienst-onderwijzer in de gevangenissen te Leeuwarden.

AKKRUM, 14 December.

De Hervormde gemeente alhier, werd dezer dagen verblijd door de navolgende belangrijke legaten, welke door nu wijlen den heer *Sijne Hoijtema Sz.*, in leven koopman te Akkrum, aan genoemde gemeente zijn besproken, als: aan de Diaconie *f* 3000; aan de Kerkvoogdij, om daarmede eene verbetering aan het orgel te bewerkstelligen *f* 4000; en om *met den tijd* het predikants traktement te verhoogen, *f* 5000.

Moge de jeugdige erflater, die getoond heeft zoo veel belang in den bloei dezer gemeente te stellen, lang in dankbare herinnering blijven, en de legaten strekken tot bevordering van het waarachtige heil dezer gemeente!

Verder verneemt men met genoegen dat genoemde gemeente zoodanige maatregelen heeft genomen, waardoor het predik. traktement nu reeds zal worden verhoogd.

ASSEN, 14 December.

De arr. regtbank alhier heeft gisteren vonnis gewezen in de zaak van de diaconie der Hervormden te Dalen tegen de diaconie der Hervormden in de Wijk, wegens terugvordering van alimentatiekosten, en daarbij verstaan, dat eene diaconie geen regt heeft, om alimentatiekosten, voorgeschoten ten behoeve van een behoeftige, wiens domicilie van onderstand door Ged. Staten en in appel door den Koning is aangewezen, terug te vorderen, en zulks voornamelijk op deze gronden: dat het woord *gemeente* in art. 13 der wet van Nov. 1818 alleen ziet op burgerlijke gemeenten, en niet op diaconiën, hetgeen ook zou blijken uit art. 9 der wet, dat diaconiën alleen verantwoordelijk zijn aan zich zelve, en de armen geen *regt* op onderstand hebben; dat de diaconiën van hunne verantwoordelijkheid aan zich zelve en van hunne onafhankelijkheid zouden worden berooid, indien de eene diaconie voorgeschotene alimentatiekosten van eene andere diaconie kon terug vorderen. De dieconie van Dalen zal van dit vonnis in appel komen; men weet, dat de hooge raad verschillende malen dergelijke kwestie anders heeft beslist.

Voorts heeft de regtbank vonnis gewezen in de zaak van den notaris *Torckens*, van Meppel, die vervolgd werd wegens het vermelden van een verkeerd kadastraal nommer in eene notariële akte; de regtbank heeft hem vrijgesproken, op grond hoofdzakelijk, dat de wet den notaris wel verantwoordelijk stelt voor het vermelden van de kadastrale omschrijving, maar niet strafbaar, indien eene verkeerde inschrijving is opgegeven.

MEPPEL, 13 December.

De begrooting der inkomsten en uitgaven over den jare 1853, door burgemeester en wethouders opgemaakt, den gemeenteraad in zijne vergadering van Woensdag l.l. aangeboden en daarna dadelijk ter inzage van het publiek ten raadhuize nedergelegd, beloopt op eene bevolking van 6677 zielen in inkomsten en plaatselijke belastingen *f* 30636.49½ en in uitgaaf eene gelijke som.

GRONINGEN, 15 December.

Het afsterven van den Hoogleeraar VAN OORDT, te Leiden, die hier vele hartelijke vrienden bezat, heeft ook in onze stad regtmatigen rouw verwekt. Reeds toen hij nog predikant te Alkmaar en later te Utrecht was, kwam hij hier dikwijls, vóór en na zijn huwelijk met eene dochter van prof. BAKKER, eenigen tijd doorbrengen, en predikte dan ook niet zelden, en altijd met grooten bijval, voor de Hervormde gemeente. Veel vreugde verwekte het dus, toen hij in 1829 hier als Hoogleeraar de plaats van TINGA kwam vervullen. Zijne leerredenen, als Akademieprediker, werden gaarne gehoord. Zijne collegies over moraal, en later over dogmatiek, voorts over de uitlegging des Nieuwen Verbonds, en bovenal die over de pastoraal werden op hoogen prijs geschat. Zijn omgang werd door studenten, ambtgenooten en vrienden zeer gezocht.

En inderdaad, hij verdiende algemeen geacht en geliefd te worden. Scherpzinnigheid en menschenkennis, een' diepen blik in allerlei zaken van wetenschap en kerk, een' levendigen en leerzamen omgang, blanke opregtheid en innige vriendentrouw, hartelijke ingenomenheid met het Evangelie en warme belangstelling in al wat goed en edel, schoon en heilig is, bezat hij in zeldzame mate. Wáár hij woonde, had hij door dit alles dadelijk een' kring van vrienden en leerlingen om zich, die hem niet gaarne losliet. Noode scheidde hij daarom in 1829 van Utrecht, noode in 1839 van Groningen.

Ja, hij zou onze stad en hoogeschool, waar zoo veel hem dierbaar was, en hij in zijne ambtgenooten in de Godgeleerdheid broeders bezat, niet hebben verlaten, ware hij niet, door pligtsbesef, er toe gedrongen. En zijn jaarlijksch bezoek, ons gebragt, toonde telkens, hoe dierbaar hem Groningen was gebleven; de vriendschap, hem hier dan bewezen, hoe na bij den Groningers nog aan het hart lag.

Intusschen, wij benijden hem zijne ruste niet. Hij had eene zware taak op aarde. Niet alleen deelde hij in de laatste jaren rijkelijk in den smaad, waarmede vele gemoedelijke predikers van het vrije Evangelie tegenwoordig dikwijls worden overladen: dit droeg hij gemakkelijk, wetende, dat de leerling niet meer is, dan de meester. Maar menige daad van hem werd ook misverstaan, 't geen hem met reden dikwijls diep griefde. Bovendien had hij een lijdend ligchaam. Sedert dertig of meer jaren leed hij aan maagpijnen, die dikwijls ondragelijk werden. De droefheid over den dood zijner hartelijk geliefde vrouw in November 1851 verergerde deze kwaal zoozeer, dat hij weldra vele jaren verouderd scheen. De kunst, in Duitschland en te Leiden aangewend, om haar te genezen, baatte niet. Hij zag zijne krachten afnemen en gevoelde zijn einde naderen. Kalm en gelaten nam hij in de laatste dagen afscheid, in schrift en mondeling, van zijne vrienden. Zijn geloof wankelde niet. Hij verblijdde zich naar dien Heer te gaan, dien hij vurig had gepredikt, omdat hij Hem innig lief had.

— De alhier gevestigde Loge *l'Union Provinciale* vierde ll. Dingsdag een aangenaam en eigenaardig feest, met haren waardigen voorzittenden Meester, den heer mr. H. NIENHUIS, die op dien dag gedurende 25 achtereenvolgende jaren het voorzitterschap op eene waardige wijze vervuld had.

Reeds vroeg op den dag vereenigden zich de leden der Loge, benevens eenige belangstellende bezoekers in de gewone werkplaats, alwaar de feestvierende voorzitter op eene echt broederlijke wijze de gelukwenschingen ontving van de vergaderde broederschap, en den ongeveinsden dank van hen allen voor de belangstelling en voortdurende zorgen aan het heil der Orde

in het algemeen en aan den bloei dezer Loge in het bijzonder aan den dag gelegd. Ongeveinsd waren de vele hartelijke uitboezemingen der broederschap voor het lang behoud van den man, die zoo veel deed en met zulk goed gevolg steeds werkzaam was voor de instandhouding en den bloei eener Loge, welke gedurende 80 jaren een sieraad was onder de Nederlandsche meçonnieke werkplaatsen.

Na den afloop der werkzaamheden vereenigden zich de vergaderde broeders aan een vriendschappelijk banket in het hôtel *den Doelen*, en werd ook aldaar aan den A∴ M∴, bij monde van een' zijner oudste vrienden en ambtgenooten, den onder-voorzitter der Loge, namens de broederschap, in treffende en indrukwekkende taal nogmaals hulde en dank toegebragt, en eindelijk, tot eene blijvende aangename herinnering aan dit zeldzaam feest, uit naam van de leden der Loge, een net bewerkt geschenk in zilver met eene toepasselijke inscriptie aangeboden, welk bewijs van achting en verknochtheid door den feestvierenden en gevierden Meester met een getroffen hart en met innige dankbaarheid werd aangenomen. (*Ingezonden.*)

— Den 13den dezer is bij onze Hoogeschool, na afgelegd examen en het verdedigen van Verloskundige Stellingen, tot *Doctor in de Vroedkunde* bevorderd, de heer P. C. LINDEBOOM, med. doctor te *Bathmen* (prov. Overijssel).

— Dezer dagen is uit het museum van natuurlijke historie alhier naar Haarlem verzonden een gedeelte van de verzameling van versteeningen uit den St. Pietersberg, ten einde aldaar tijdelijk te worden gebruikt voor de zamenstelling der geologische beschrijving en kaart van Nederland.

— Dingsdag middag l.l. is van de Noorderwerf van de scheepsbouwmeesters KATER en MEULMAN met goed gevolg en onder het wapperen der vlaggen van stapel geloopen het nieuwgebouwde schoonerschip *de twee Kornelissen*, groot 184 tonnen of 130 roggelasten, kapt. B. A PATJER, onder directie van den heer R. MEIHUIZEN, van Sappemeer.

Dienzelfden middag is insgelijks bij den scheepsbouwmeester G. K. DE VRIES, op de Zuiderwerf, met het beste gevolg te water gelaten het nieuwgebouwde kofschip *Fennechina*, groot plus minus 50 roggelasten, kapt. F. WATERBORG, van Groningen.

— Eenige voerlieden alhier hadden zich gewend tot Z. M. den Koning, ter bekoming van gratie van de straffen, hun opgelegd bij vonnissen van het kantongeregt, ter zake van overtreding van het reglement op het vervoer van meststoffen in deze gemeente, van den 3den April 1852. — Hun verzoek is door Z. M. gewezen van de hand.

— Het getal der aangevoerde varkens op de markt van Dingsdag l.l. was zoo aanzienlijk als tot dusver dit jaar niet het geval was. De prijzen waren hooger dan de vorige markt. Vette varkens werden verkocht van *f* 45 tot *f* 50 de 100 Ned. ponden, mindere soorten van *f* 39 tot *f* 45. Over het geheel was de handel levendig.

— In den nacht van Dingsdag op Woensdag l.l., ongeveer te elf en een half uur, hoorde men bij den Jonkerstratenboog het geroep van *help!* PIETER SCHEERS, van beroep molenaarsknecht, ontdekte al aanstonds dat iemand in het water lag. Hij spoedde zich derwaarts en met behulp van de agenten van politie ROELOFS en HOOGHUIS gelukte het den drenkeling nog tijdig van een' anders gewissen dood uit den sterken stroom te redden; — bij onderzoek bleek deze te zijn de zekere JAN REINDERS, 30 jaren oud, gehuwd en wonende in den Bleekersgang.

— Heden middag omstreeks drie uur, is bij de Bonte brug buiten het Kleinepoortje een ongeluk gebeurd, hetwelk schromelijke gevolgen had kunnen na zich slepen, doch dat thans nog al gelukkig is afgeloopen. Terwijl men bezig was bovengenoemde klap te laten vallen, stortte de balans aan den eenen kant met groot geraas naar beneden, met dat gevolg, dat een drietal personen, met name J. ELZER, verwer, S. RIDDERBOS, oud 19 jaren, en M. VOGELZANG, zijnde een meisje van 15 à 16 jaren, alle drie buiten die poort woonachtig, onder dezelve geraakten. — Allen zijn, de eene meer de ander minder, met eenige wonden vrij gekomen.

— Het *Provinciaal Blad van Groningen*, no. 166, bevat eene notificatie van Gedeputeerde Staten, waarbij wordt afgekondigd de bij kon. besluit van den 24sten Nov. goedgekeurde verordening, houdende bepaling van den kring en de wijze van afpaling der eendenkooijen in dit gewest.

— Men berigt ons uit *Sappemeer*, van den 15den dezer, het volgende:

„Heden zijn op heeter daad door den veldwachter SCHUT een aantal Muntendammers aangehouden, die zich aan den knollenoogst onzer landbouwers vergrepen. Reeds herhaaldelijk was er over die rooverijen geklaagd, — welke door benden van tien en meer personen, bij dag, zonder eenige schaamte werden gepleegd. — Men vleit zich dat hunne gevankelijke opzending naar Groningen aan diergelijke wanordelijkheden een einde zal maken."

— Gisteren nacht zijn uit een stuk land onder *Noordhorn* gestolen dertien schapen. — De eigenaar heeft ze dadelijk nagespoord, en het is hem gelukt vijf te Dokkum aan te houden. De dief had ze bereids op de markt te Dokkum verkocht, en zich met de opbrengst uit de voeten gemaakt; echter moet hij zijn gevat en gevangen genomen.

— In den nacht van Zaturdag op Zondag werden uit het land van den heer W. HUISMAN, te *Beerta*, twee schapen vermist, die, zoo als later bleek, waren geslagt en wel door bekwame handen; het was aan de voetstappen zigtbaar dat er zich drie personen mede bezig hadden gehouden, die echter nog niet bekend zijn; ook wordt in die gemeente nog een ander schaap vermist, dat waarschijnlijk denzelfden weg is gegaan.

— Een allerdroevigst ongeval had in den vroegen morgen van den 15den December te *Kommerzijl* plaats. Het twaalfjarig zoontje van den schoenmaker HK. STOB, eenig werk bij het Zijldiep zullende verrigten, had het ongeluk daarin te storten. De felle stroom voerde den ongelukkige aanstonds buiten de sluis. Ondanks stroom en duisternis, schoot men spoedig op zijn noodgeschrei, dat men nog in de verte hoorde, ter hulpe toe; doch vruchteloos; — ook het lijk mogt men tot nog toe niet terugvinden. — Elf lievelingen, — meldt onze berigtgever — moesten de diep bedroefde ouders reeds vroeger ten grave geleiden; het twaalfde offer eischte de dood op deze treurige wijze!

— Als eene zeldzaamheid wordt ons berigt, dat bij de kerk te *Ter Apel*, in een eikenboom een ekster druk bezig is zijn nest te maken. Men maakt hieruit op, dat er geen harde winter te verwachten is.

— Ook volgens de *Augsb. Allg. Zeitung* zou door Hannover aan de Engelsche maatschappij, die om concessie voor een' spoorweg van Hamburg naar Holland verzocht had, dit verzoek van de hand gewezen zijn.

Aard en gebruik van de Gutta Percha.

Het is nog niet langer dan acht à negen jaren geleden, dat men in Europa voor het eerst van dit artikel hoorde spreken, waarvan de invoer in zoo groote mate is toegenomen, en hetwelk dagelijks tot nieuwe doeleinden wordt gebezigd en bruikbaar gemaakt. De *gutta percha* is eene zelfstandigheid, vervat in het afloopende merg van eene soort van broodboom, bekend onder den naam van *Isonandra percha* en op de eilanden van Azië menigvuldig groeijende. Deze boomen zijn dikwijls zeer zwaar, namelijk ⅓ el in doorsnede en 20 ellen hoog; hun hout is zacht en poreus en voor het verwerken van geene waarde hoegenaamd; de vrucht geeft eene nog al gezochte dikke olie. Doch het voornaamste produkt is de *gutta percha*. Een omgehouwen boom levert ongeveer 10 pond dezer stof, welke in meer of minder dikke rood- of grijsachtige opeengestapelde lagen gevonden wordt.

Sedert verscheidene eeuwen gebruikten de inboorlingen deze zelfstandigheid tot het vervaardigen van de steelen hunner bijlen, die eene zekere buigzaamheid hadden en bijzonder sterk waren. Sints 1846 worden naar Europa en Amerika steeds grootere hoeveelheden verscheept, en wanneer men in aanmerking neemt, dat men er kuipen, banden, riemen en vazen enz. van vervaardigt, dat men er bij voorbeeld de draden van den onderzeeschen telegraaf in besluit, zal men zich gemakkelijk een denkbeeld kunnen vormen van het handelsen industrieel belang, hetwelk aan deze gom verbonden wordt. De *gutta percha*, zoo als zij wordt ingevoerd, is alvorens reeds aan eene eerste voorloopige zuivering door het waschen met koud water onderworpen, waardoor de organische zelfstandigheden, oplosbare zouten, stukken hout en aarde er uit verwijderd worden. De zuivering wordt later voortgezet met lauw water, waarna de *gutta percha* gedroogd, in dubbel gesloten ketels tot 110 graden warmte gestookt en tot weeke massas opeengestapeld wordt. Zij is dan poreus, week en klevend; men kan haar allerlei soort van vormen geven, als riemen, kuipen, enz., terwijl zij naar welgevallen kan gegoten, aaneengehecht worden, enz.

Eens koud geworden zijnde, is zij bijzonder vast en buigzaam, mits al de waterdeelen er uit verwijderd zijn, daar zij anders niet hecht. Van 0 tot 25 graden is zij ook buigzaam, doch een weinig minder dan dik leder. De stof wordt week en deegachtig op 48 graden en wanneer men ze dan giet, geeft zij de fijnste bijzonderheden terug en neemt zelfs den glans van den vorm aan.

De *gutta percha* is niet rekbaar gelijk de elastieke gom, en weerstaat het koude water, alsook vele andere invloeden. Het loogzout en de minerale zuren blijven op haar zonder uitwerking; achtereenvolgens met alcohol en ether bewerkt, trekt men er twee soorten van hars uit, de eene wit en gekristaliseerd, in anhydrische alcohol oplosbaar, terwijl de andere vooral daardoor merkwaardig is, dat zij bolvormige kristallen levert, bedekt met witte vliesjes, en het voorkomen hebbende van opaalkleurige bolletjes. Deze harstsoorten komen slechts voor een vierde of vijfde gedeelte in de gezuiverde gutta percha voor. Eindelijk hebben nog eenige andere vochten, zoo als het sulfas carbon. en dechloroforme, het vermogen, om de gutta percha, wanneer zij koud is, op te lossen; om tot dit resultaat door middel van geest van terpentijn te geraken, moet de gutta percha warm zijn.

Belangrijk fabrikaat van den denneaboom.

Niet verre van Breslau, in Silesië, in de zoogenoemde *Weide van Humboldt*, bevindt zich eene fabrijk, in welke men de bladeren of naalden van den gewonen groven den (*pinus sylvestris*) tot eene soort van katoen of wol verarbeidt. Het is namelijk aan den heer DE PANNEWITZ gelukt, om door scheikundige middelen van de bladeren van genoemden boom eene zeer fijne vezelstof te bereiden, door hem met den naam van *hout-wol* bestempeld.

De grove den is thans in Duitschland bijzonder geacht; hij wordt er tot verschillende einden gebruikt en dien ten gevolge in het groot aangekweekt. In ligten zandgrond tiert hij welig en verkrijgt zijn weefsel eene bijzondere vastheid. Bij eenen veertigjarigen ouderdom levert hij eene groote hoeveelheid hars en bezit zijn hout, ter vervaardiging van verschillende voorwerpen, eene niet onbelangrijke waarde. Maar vooral het gebruik, dat de heer DE PANNEWITZ van deszelfs bladeren heeft weten te maken, zal gewis de kultuur van dezen den nog aanmerkelijk doen uitbreiden.

De bladeren der dennen en in het algemeen van alle tot de familie der *conifereae* behoorende boomen bestaan uit eenen bundel zeer fijne en teedere vezels, welke door een fijn vliesje eener harsachtige stof onderling verbonden zijn. Wanneer deze harsachtige stof er aan ontnomen wordt, laten zich deze vezels gemakkelijk van elkander afzonderen. Naar gelang der bewerking, die men deze vezels doet ondergaan, doen zij zich fijner of grover voor; in het eerste geval komen zij veel overeen met de boomwol of watten, in het laatste met het opvulsel der matrassen. Schoon alle boven bedoelde boomen hetzelfde produkt kunnen opleveren, zoo geeft men hiertoe toch aan den groven den de voorkeur, omdat zijne bladeren of naalden bijzonder lang zijn.

Het is van belang te doen opmerken, dat de boomen, zelfs de jonge boomen, door het verlies hunner bladeren niet de minste schade lijden. Zij hebben, om onbelemmerd te groeijen, slechts de aan het uiteinde van elken tak zich bevindende bladeren-krans noodig; al de overige kunnen worden weggenomen, zonder dat zij daardoor eenig nadeel ondervinden. Alleen de groene bladeren leveren de bedoelde wolachtige stof op. Het afplukken der bladeren geschiedt om de twee jaren; elke tak van een duim dikte levert ongeveer ¼ Ned. pond bladeren, en men geeft op, dat, terwijl een eerstbeginnende 25 Ned. ponden per dag kan inzamelen, zulks voor een geoefend plukker wel 100 Ned. ponden bedraagt.

Het eerste gebruik, dat men van de hout-wol gemaakt heeft, was tot opvulling van katoenen dekens, en de ondervinding heeft bewezen, dat zij hiertoe bij uitnemendheid geschikt is; terwijl men, onder meer andere voordeelen, ook opgeeft, dat dusdanige dekens alle soort van ongedierten uit het bed verwijderd houden, waarschijnlijk door den zelfs aangenamen reuk, dien zij verspreiden. Daarna heeft men deze wol ook tot het opvullen van matrassen aangewend en ook het doelmatige hiervan is voldoende bewezen. Na 5 jaren kost eene zoodanige matras minder dan eene van stroo, die elk jaar ten minste 1 Ned. pond versch stroo vereischte, om behoorlijk gevuld te blijven. Stoelen en dergelijkemeubels, met deze houtwol opgevuld, worden door mot noch houtworm aangedaan. Zij kost driemaal minder dan paardenhaar en de geoefendste stoelenmaker zal niet in staat zijn om de stoelen, met dit laatste opgevuld, te onderscheiden van die, welke met hout-wol opgevuld zijn.

Bovendien nog kan de hout-wol zeer goed gesponnen en geweven worden, en wordt de fijne soort op dezelfde wijze behandeld, als men voor laken gewoon is, dan levert zij zeer goede vloerkleeden en paarden-dekens.

De eigenlijke wijze, waarop de heer DE PANNEWITZ de bladeren tot gezegd doel behandelt, wordt wel niet opgegeven, maar deze zal toch wel door onze vaderlandsche scheikundigen niet moeijelijk zijn uit te vinden, geweil het der voornamelijk slechts op aankomt, om de reeds aanwezige vezelstof van de aanhangende harsdeelen te bevrijden, en men tevens weet, dat de heer DE PANNEWITZ bij zijne zoogenoemde praeparatie der bladeren van genoemden den eene aetherische olie verkrijgt, die, versch zijnde, eene groene kleur heeft, in het licht eene oranje-gele tint verkrijgt en daarna in het donker gebragt hare vorige groene kleur weder aanneemt; terwijl zij na eene overhaling zich geheel kleurloos als water voordoet. Zij verschilt in eigenschappen van de terpentijn-olie, die de takken van denzelfden boom opleveren. Men roemt deze olie als geneesmiddel bij rheumatische aandoeningen en verschillende verwondingen; maar vooral schijnt zij, overgehaald zijnde, ter bereiding van lak-vernissen dienstig te zijn en de caoutchouc volkomen en in zeer korten tijd op te lossen. De parfumeurs te Parijs gebruiken haar in groote hoeveelheid.

Bovendien verdient het nog vermelding, dat aan bovengenoemde fabrijk tevens eene belangrijke bad-inrigting verbonden is, daar de ondervinding geleerd had, dat het vocht, dat na het uitkooken der bladeren terug blijft, tot baden aangewend, eene heilzame geneeskracht uitoefent. Dit vocht heeft eene groene, naar het bruine hellende kleur, en al naar de wijze van bereiding is het óf gelei- en balsemachtig, óf zuur, in welk laatste geval er mierenzuur gevormd is. Een tiental jaren heeft deze bad-inrigting bestaan, en daar zich hare heilzame uitwerking meer en meer bevestigt, nemen ook hare bezoekers steeds toe. Wordt er eene versterking van het bad-vocht gevorderd, dan voegt men er eene soort van extract bij, verkregen bij de overhaling der bovengenoemde aetherische olie, welk extract ook mierenzuur bevat. Ook wordt het gewone bad-vocht wel tot eene zekere dikte uitgedampt en dan in kruiken verzonden, om te huis weder met water aangemengd, als badvocht gebruikt te kunnen worden.

De vaste vliesachtige stof, die na de afscheiding der vezelstof van de bladeren terug blijft, kan, gedroogd zijnde, zeer goed tot brandstof dienen en levert eene groote hoeveelheid licht-gas op. Zij wordt dan ook zoowel ter verwarming als ter verlichting der fabrijk aangewend.

Oeconomisch Gas.

Onder dezen titel lezen wij het volgende in de *Echo Universel*:

Weinige takken van nijverheid hebben zulke bevredigende uitkomsten opgeleverd als de gas-verlichting; de nieuwe vooruitgang der wetenschap heeft medegewerkt om die uitkomsten niet alleen voordeelig voor de ondernemers te maken, maar ook aan de verbruikers nut te verschaffen. Dit geeft ons aanleiding om van eene nieuwe vinding te spreken, voor welke de heeren COSSAS en Co., te Amsterdam, octrooi hebben erlangd. Hun nieuw gas (oeconomisch gas genoemd) biedt, door vermenging der bestanddeelen, waaruit het is zamengesteld, een aanzienlijk voordeel, boven andere wijzen van verlichting aan. Wij hebben ons aan de fabrijk dier heeren, op de Baangracht te Amsterdam, alwaar de meest bekwame beoordeelaars reeds regt hebben doen wedervaren aan het nieuwe fabrikaat, overtuigd van het voortreffelijke en oeconomische dier nieuwe verlichting.

Zonder hier van de voortreffelijkheid des lichts, dat eene buitengewone klaarheid heeft, te spreken, vermelden wij alleen de bezuiniging van 20 pCt., welke het nieuwe stelsel van verlichting den gebruiker aanbiedt. En die bezuiniging treft niet alleen het verbruik, maar tevens het benoodigde materieel tot de daarstelling, hetwelk zoo eenvoudig is, dat de kosten van aanleg en aanvoer naauwelijks een zesde bedragen van hetgeen benoodigd is voor eene inrigting van gas uit steenkolen.

Deze nieuwe wijze van vervaardiging stelt de kleine steden, die tegen de kosten van aanleg van gewoon gas moesten opzien, in staat zich van een nieuw stelsel van verlichting te voorzien, hetwelk tot in de kleinste evenredigheden van toepassing is, zonder aan de verbruikers eenig voordeel te doen missen. Het geeft ook aan eigenaars van fabrijken of andere inrigtingen van eenigen omvang, die buiten den gewonen loop der gasverlichting gelegen zijn, of in plaatsen, waar die verlichting nog niet bestaat, de gelegenheid, om zich zelf eene zoodanige verlichting te bezorgen. Dit is vooral van toepassing op schouwburgen, concertzalen, drukkerijen, openbare tuinen, koffijhuizen enz., aangezien een lokaal, dat van 30 tot 50 bekken ter verlichting noodig heeft, slechts eene plaats (in den kelder of tuin) van 3 tot 3½ vierkante ellen behoeft en daarvoor niet meer dan *f* 500 moet uitgeven; eene som, die in korten tijd teruggevonden wordt door het voordeel, dat aan die wijze van verlichting verbonden is en nog grooter wordt voor eene fabriek, die 500 of 1000 bekken zou moeten bezitten.

Uit hetgeen wij gezien hebben en waarvan een ieder zich kan overtuigen, die de fabrijk van de heeren COSSAS & Co. bezoeken wil, blijkt dat in hun stelsel, hetwelk reeds in Frankrijk bij vele aanzienlijke inrigtingen aangenomen is, voordeel en zuinigheid gelegen is.

Wij hebben vermeend, in het belang der nijverheid openbaarheid te moeten geven aan den indruk, welke deze nieuwe uitvinding op ons gemaakt heeft; hare goede uitkomsten kunnen niet in twijfel getrokken worden en onze industriëelen, die er steeds op uit zijn, alles ten zuinigste aan te leggen, zullen voorzeker ook hier voordeel betrachten.

Bevolking van New-York.

Er is misschien geene stad ter wereld, van eenigen naam, die zulk eene gemengde bevolking bevat als New-York. Natiën en tongen van alle gedeelten der wereld zijn daar, en de openbare wandelingen of gebouwen bieden een volkomen Babel in talen aan. Op eene wandeling van vijf minuten ontmoet men Christenen, Joden, Turken en Heidenen, gevangenen en vrijen, van alle kleur en geloof. De volgende tabel, naauwkeurig overgenomen uit de Volkstelling-Statistiek, wijst het land der geboorte van het volk dier wereldstad aan in Junij 1850:

Geboren in	Getal	Geboren in	Getal
Staat N. Y.	234,343	Engeland	22,324
Maine	1,432	Ierland	133,730
Nieuw Hampshire	825	Schotland	7,660
Vermont	953	Wallis	847
Massachusetts	5,537	Duitschland	55,476
Rhode Island	961	Frankrijk	4,990
Connecticut	7,734	Spanje	303
Nieuw Jersey	13,355	Portugal	123
Pennsylvania	5,233	België	95
Delawara	393	Nederland	611
Maryland	1,852	Turkije	8
District Columbia	261	Italie	703
Virginia	1,702	Oostenrijk	109
Noord Carolina	284	Zwitserland	764
Zuid Carolina	535	Rusland	472
Georgia	277	Noorwegen	216
Florida	54	Zweden	499
Alabama	90	Pruissen	665
Mississippi	83	Sardinie	0
Louisiana	303	Griekenland	0
Texas	23	China	27
Arkansas	2	Azië	13
Tennessee	26	Afrika	49
Kentucky	122	Mexico	40
Ohio	499	Denemarken	292
Michigan	86	Britsch Amerika	3,172
Indiana	41	Centraal Amerika	10
Illinois	72	Zuid Amerika	105
Iowa	4	West-Indien	637
Missouri	56	Sandwichs Eilanden	12
Wisconsin	23	Andere Landen	1,129
Californie	4	Onbekend	2,062
Territories der V. S.	31	Op Zee	39
Totaal uit de V. S.	277,752	Totaal buiten de V. S.	237,795

Totale bevolking der stad 515,547

Volgens de laatste volkstelling waren in Bombay 334,000 mannen en slechts 212,000 vrouwen. Dit beduidend verschil, (in Europa is 't getal vrouwen altijd iets talrijker) is gegrond op de gewoonte der Indianen, om de kinderen van 't vrouwelijk geslacht meerendeels te vermoorden. Het geldt er namelijk voor schande ongehuwde dochters te hebben. Zij, die zich nu niet bij magte rekenen hunne dochters eene huwelijksgift te schenken, brengen haar liever om, dan deze schande van haar te beleven. Alle pogingen van de Engelsche regering hebben er nog niet toe kunnen leiden deze barbaarschheid te onderdrukken.

(*Ingezonden.*)

Een nieuw bewijs van den vooruitgang der Landhuishouding in onze Provincie.

Wie ziet niet met warme belangstelling de vorderingen der gewestelijke landhuishouding? Dat bedrijf is immers de oorspronkelijke bron van alle takken van nijverheid! Wanneer dan de hoofdbron mild vloeit, dan zullen ook de daaruit afgeleide beekjes niet opdrogen.

De gewestelijke landhuishouding heeft in de laatste jaren aanmerkelijke vorderingen gemaakt. Sommige middelen, ter verbetering van den bodem aangebragt, ter veredeling der huisdieren aangewend, alsmede de invoering van betere akkerwerktuigen, zijn hoogst belangrijk, en getuigen van het streven naar meerdere volmaking van het bedrijf. — Nu de baan eens geopend is, wordt die ook vlijtig bewandeld. Dat levert het bewijs op, dat de zucht tot slaafsche navolging van het *oude*, plaats heeft gemaakt voor het onpartijdige beproeven en invoeren van het *beste*. Die geest openbaart zich thans bij onze gewestelijke landbouwers meer algemeen, en werkt als een krachtig element in den veelzijdigen omvang van het bedrijf. *Een nieuw bewijs van dien vooruitgang* aanschouwden wij dezer dagen met belangstelling. Vrijdag den 10den dezer werden te Groningen aan de Noorderhaven, uit een schip van Rotterdam, niet minder dan 70 ploegen geladen, welke door de heeren BORGMAN en REINDERS van New-York waren ontboden. Deze ploegen bestaan uit *negen* verschillende soorten, die voor het gebruik van onderscheidene grondsoorten en verschillende manieren van bewerken bestemd zijn. Het grootste getal was besteld of reeds verkocht. Dat levert het bewijs op van het sterk toenemend gebruik, in deze provincie, van de Amerikaansche ploegen, en van den vooruitgang der landhuishouding tevens, omdat die beter werken en aanmerkelijk minder trekkracht vorderen, dan de gewone *Groningsche* ploeg. — In 1850 werd de eerste zoogenoemde *Arendploeg*, door den heer BORGMAN, uit New-York naar deze provincie overgebragt; in 1851 werden er door gemelde heeren van dáár 20 Arendploegen ontvangen, en in het voorjaar van het tegenwoordige jaar 75, zoodat door hen ten dienste der landbouwers reeds 166 ploegen in deze provincie zijn bezorgd geworden, van welke er mede een aantal naar Friesland werd verzonden. — De Noord-Amerikaansche adelaar spreidt zijne vlerken in deze provincie en Friesland alzoo over verschillende oorden uit.

Correspondentie.

De toovergeschiedenis te Leens voorgevallen, was ons ook vroeger wel geworden, doch kwam ons toen, even als thans nog, ter plaatsing niet geschikt voor

Kerknieuws.

Door de Doopsgezinde gemeente te Noordbroek en Nieuw-Scheemda is beroepen ds. *F. J. Klaassesz*, pred. te Tjalleberd.

— Te Ommen is tot pred. beroepen de heer ds. *W. Zegers*, pred. te Wijk (kl. Eindhoven.)

BOLSWARD, 13 December. Uit het bevorens medegedeelde *twaalftal* is gisteren door den breeden kerker. der Ned. Herv. gem. alhier het volgende alphab. gestelde *zestal* van predik. geformeerd: dd. *van Hattum*, te Wilnis; *van Ketwich*, te Schoonhoven; *Bachiene Muntendam*, te Groote Lindt; *Steenberg*, te Dirksland; *van Toorenenbergen*, te Polsbroek, en *Wetsels*, te Wommels; en daaruit vervolgens het volgende *drietal*: dd. *Ketwich*; *Steenberg* en *van Toorenenbergen*.

— Door de commissie voor de zaken der Prot. kerken in Nederlands O. en W. Indië, zijn te 's Gravenhage op den 26sten [illegible] na afgelegd examen, tot de predikdienst aan de Kaap de Goede Hoop, ingezegend de heeren *A. A. Louw* en *W. Murray*, Kaapsche studenten aan de hoogeschool te Utrecht.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.